

2016 Gymnasiebehovet

TRENDER OCH KUNSKAP OM STORSTOCKHOLMS GYMNASIEREGION

STORSTHLM

KSL KOMMUNERNA I STOCKHOLMS LÄN

1. Söker in

Behöriga	7
SÖKANDE OCH ANTAGNA TILL NATIONELLA PROGRAM	
VILKA PROGRAM SÖKER ELEVERNA?	
FÖRÄNDRINGAR I ANTAGNING	
VAR GÅR ELEVERNA?	
VILKA PROGRAM SÖKER TJEJER OCH KILLAR?	
Obehöriga	14
OBEHÖRIGA ELEVER	
INTRODUKTIONSPROGRAM	
Gymnasiesärskola	16
Första ansökningsomgången 2016	17
Reflektionsfrågor	18

2. Under skoltiden

Vårt gemensamma utbud	19
GYMNASIESÄRSKOLAN	
Vad händer under gymnasietiden?	22
Reflektionsfrågor	24

3. Går ut

Elevernas resultat	25
HUR STOR ANDEL TAR GYMNASIEEXAMEN INOM 3 ÅR OCH 4 ÅR?	
ANDEL MED EXAMEN INOM TRE ÅR	
ELEVER SOM BÖRJAR INTRODUKTIONSPROGRAM – VAD HAR HÄNT ETT ÅR SENARE?	
Reflektionsfrågor	29

4. Behovet i framtiden

Nuläge	30
SAMVERKANSAVTALET - VÅR GEMENSAMMA MÅLSÄTTNING	
ANTAL ELEVER ÖKAR	
NYANLÄNDA	
UTBUD OCH DIMENSIONERING 2020 OCH 2025?	
Reflektionsfrågor	50

Bilaga

Utgångspunkten för vår gemensamma gymnasiregion är att kunna erbjuda regionens elever ett brett utbud av gymnasieutbildningar, där eleverna söker och mottas på lika villkor. Sedan 2010 finns ett samverkansavtal mellan kommunerna i Stockholms län, Håbo kommun och Stockholms läns landsting. Antagningen till gymnasieskolan sker via ett gemensamt antagningskansli, Gymnasieantagningen Stockholms län.

För att ge alla gymnasieungdomar en kvalitativ god gymnasieutbildning med hög tillgänglighet till program och inriktningar, krävs ett gemensamt ansvar och en regional dialog, som utgår från de gemensamma målen i samverkansavtalet.

Den här rapporten är ett viktigt kunskapsunderlag för den regionala dialogen. Rapporten tar sin utgångspunkt i tre områden: elevers val och sökmönster, det gemensamma gymnasieutbudet samt resultat och livet efter gymnasieskolan. Olika perspektiv som påverkar förutsättningarna för gymnasieutbudets utveckling framöver lyfts särskilt. Befolkningsutvecklingen, som visar på en kraftig ökning av antalet elever under perioden och det höga mottagandet av nyanlända under hösten, är två viktiga faktorer. Rapporten visar också hur söktryck, utbud och arbetsmarknadens behov ser ut inom olika nationella program. Flera utmaningar och målkonflikter blir tydliga i rapporten. De kan vara värda att fundera kring inför det fortsatta arbetet med dimensionering av gymnasieutbudet i regionen.

Vår förhoppning är att rapporten ska utgöra ett gemensamt underlag för dialog mellan huvudmännen på såväl regional som delregional nivå, både vad gäller utbudet av program och inriktningar och gemensamma målbilder för framtiden.

Madeleine Sjöstrand

Förbundsdirektör

Sammanfattning

Samverkansavtalet mellan Stockholms läns kommuner, Håbo kommun och Stockholms läns landsting utgör grunden för samverkan i den Gemensamma gymnasiregionen. Avtalet har tydligt elevfokus där det främsta syftet är att kunna erbjuda regionens elever ett brett utbud av gymnasieutbildning där du som elev söker och mottas på lika villkor.

Antagningen till gymnasieskolan sker via kommunernas gemensamma antagningskansli, Gymnasieantagningen Stockholms län. Det är också via data från antagningskansliets två databaser som merparten av underlaget baseras på. Syftet med rapporten är att ta fram ett gemensamt kunskapsunderlag till huvudmännen. Med gemensamma fakta som bas kan dialog föras om bedömningar och prioriteringar på såväl regional, delregional som lokal nivå.

FAKTA OM DEN GEMENSAMMA GYMNASIEREGIONEN 2015

- 71 000 elever går i gymnasieskolan
- 85 procent är behöriga till ett nationellt program
- Samhällsvetenskapliga programmet är störst – 14 000 elever
- Industritekniska programmet är minst – 260 elever
- 7 500 elever går ett introduktionsprogram varav 2 500 elever på Språkintröduktion
- 22 procent av eleverna antogs vid ett Yrkesprogram hösten 2015
- Samtliga nationella program och inriktningar erbjuds i samverkansområdet
- 177 gymnasieskolor
- 60 procent går i en kommunal gymnasieskola och 40 procent i en fristående gymnasieskola
- 69 procent har tagit en gymnasieexamen inom tre år (nationella program)
- 49 procent av de som tagit gymnasieexamen går vidare till högre utbildning inom 3 år

NULÄGE

2011 infördes en ny gymnasieskola vars främsta syfte är att se till att ungdomarna på yrkesprogrammen blir bättre förberedda för yrkeslivet och att ungdomarna på de högskoleförberedande programmen blir bättre förberedda för högskolestudier.

Regionen har sedan 2008 haft minskade elevkullar i gymnasieskolan. 2014 var året med lägst antal 16 åringar och nu ökar antalet elever kontinuerligt de kommande 10 åren.

Huvudmännen har under perioden succesivt anpassat sitt utbud i takt med att antalet elever minskat. Det finns dock fortfarande fler antal anmälda platser per program än antal antagna elever. Det gäller för samtliga nationella program. Däremot framträder en annan bild om vi jämför söktrycket mellan olika skolor som erbjuder samma program. Det finns skolor som har långt fler sökande än antalet platser och skolor som har få sökande till sina platser.

Vi kan se förändringar i elevers sökmönster där vissa program har ökat i popularitet och andra har minskat. Ekonomiprogrammet, Teknikprogrammet har tillsammans med Naturbruksprogrammet och Vård- och omsorgsprogrammet ökat mest. Störst nedgång ser vi hos Bygg- och anläggningsprogrammet som minskat med 50 procent under den senaste femårsperioden. Även Humanistiska programmet, Hantverksprogrammet, Hotell- och turismprogrammet och Restaurang- och livsmedelsprogrammet har minskat. Andelen elever som söker ett yrkesförberedande program är på en fortsatt låg nivå.

Antalet elever som antas på introduktionsprogrammen har ökat något under de senaste åren. Siffrorna är något missvisande för Språkintröduktion (för nyanlända elever) där antagning sker kontinuerligt. I samband med det stora antalet nyanlända som anlänt under hösten 2015 har antalet elever på Språkintröduktion ökat med cirka 1 000 elever jämfört med föregående år.

Trots att samtliga nationella program och inriktningar erbjuds i regionen innebär det inte att tillgängligheten är god för alla elever inom gymnasiregionen. Vissa inriktningar erbjuds bara på ett ställe geografiskt i regionen och det kan göra att det för vissa elever blir orimligt långa resvägar för att kunna ta sig till aktuell skola. För att säkerställa, inte bara ett brett utbud utan också ett tillgängligt utbud krävs en regional dialog.

Utvecklingen sedan 2007 visar att allt fler elever söker en kommunal gymnasieskola i en annan kommun eller en fristående skola. Rörligheten har ökat och ur ett elevperspektiv ger gymnasievalet eleven möjlighet att söka fritt i hela regionen. För hemkommunen innebär rörligheten att kommunens gymnasieelever finns placerade på många skolor i regionen. Det är inte ovanligt att kommunens elever kan gå i mellan 100-150 olika skolor. För huvudmännen innebär rörligheten att man svarar för att ge gymnasieutbildning av god kvalitet till regionens alla elever.

KSL följer vad som händer under gymnasietiden via Ungdoms- och elevdatabasen (UEDB). Läsåret 13/14 var det knappt 10 procent som bytte program under det första året och andelen elever som bytte gymnasieskola, vissa på grund av programbyte, var drygt 15 procent. Läsåret 14/15 var motsvarande siffror lika för byte av program och något lägre för byte av skola.

Andelen elever som 2015 tagit examen inom tre år har ökat något jämfört med 2014. Snittet är 69 procent för de nationella programmen. Stockholms län visar fortfarande lägre snittresultat än riket. Andelen kvinnor som tar examen är högre än män.

GYMNASIEBEHOVET I FRAMTIDEN?

Kartläggningen väcker många frågor som bäst besvaras genom dialog mellan huvudmännen.

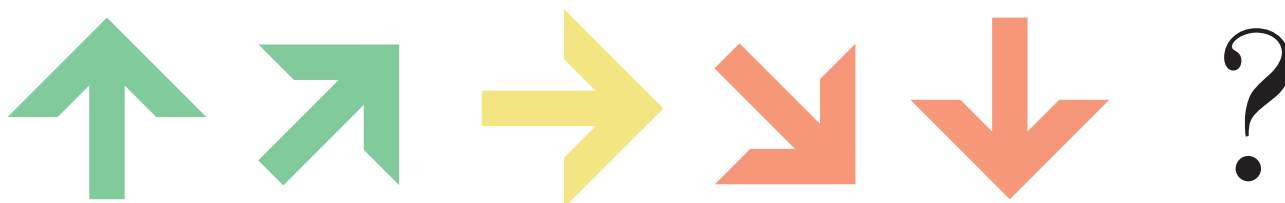
- Hur kan vi öka andelen behöriga till nationella program?
- Hur säkerställer vi inte bara ett brett utbud utan också ett tillgängligt utbud i hela regionen?
- Hur får vi fler elever som söker de program/inriktningar där arbetsmarknaden har stora behov?
- Vilka program/inriktningar är regionalt viktiga i relation till regionens arbetsmarknad?
- Hur kan vi öka andelen som går över från ett introduktionsprogram till ett nationellt program?
- Är det önskvärt att minska andelen som väljer om, och i så fall hur?
- Hur ökar vi andelen som tar examen inom tre år?

Årets rapport har kompletterats med fördjupningar kring respektive nationellt program avseende elevernas sökmönster, utbudet och för yrkesprogrammen en beskrivning av arbetsmarknadens behov.

I rapporten finns beräkningar på hur det ökade antalet elever påverkar gymnasieskolan i framtiden. Med utgångspunkt från kommande befolkningsökning i åldrarna 16-19 år har vi gjort ett antagande för att se effekterna i ökat antal elever per program. Vi ser då stora volymökningar redan fram till 2020 på de högskoleförberedande programmen och vad gäller samtliga nationella program fram till år 2025. Det finns dock en osäkerhet i siffrorna framförallt till 2025 baserat på hur utvecklingen av in- och utflyttningar kommer att se ut och hur sökmönster förändras.

Underlaget behöver i en gemensam dialog kompletteras med fördjupade frågeställningar kring till exempel trender i sökmönster, konjunktürkänsliga program och yrken, söktryck på olika skolor, geografisk spridning, arbetsmarknadens behov och efterfrågan. Här finns starka kopplingar mellan gymnasierregionens arbete och arbetet inom den gemensamma vuxenutbildningsregionen. Gemensam analys och kring behov och dimensionering i framtiden är önskvärd.

RAPPORTEN VISAR TRENDER OCH STÄLLER VIKTIGA FRÅGOR

1. Söker in

Idag går ca 71 000 på gymnasiet i Storstockholm,

varav 68 500 var folkbokförda i regionen.

Knappt 21 000 började ett nationellt program hösten 2015.

Andelen som inte söker gymnasiet är mycket liten.

60% av eleverna går i en kommunal skola, 40% i en fristående skola.

Behöriga

Behörighetsreglerna för att få påbörja en gymnasieutbildning skiljer sig mellan högskoleförberedande program och yrkesprogram.

NATIONELLA PROGRAM

För att komma in på ett nationellt program oavsett om det är ett yrkesprogram eller ett högskoleförberedande program måste eleven ha godkänt i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik. För elever som av olika skäl inte haft möjlighet att delta i undervisning i engelska under en stor del av sin tid i grundskolan finns dock möjlighet att göra ett undantag.

YRKESPROGRAM

För yrkesprogrammen krävs dessutom godkända betyg i ytterligare fem ämnen, det vill säga totalt åtta. För de högskoleförberedande programmen gäller godkända betyg i nio ämnen till, sammanlagt tolv.

HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE PROGRAM

För högskoleförberedande program krävs dessutom godkända betyg i ytterligare nio ämnen, det vill säga totalt tolv ämnen. För ekonomi-, humanistiska- och samhällsvetenskapsprogrammet ska fyra av de nio övriga godkända ämnena vara geografi, historia, samhällskunskap och religionskunskap. För naturvetenskaps- och teknikprogrammet ska tre av de nio övriga godkända ämnena vara biologi, fysik och kemi. För estetiska programmet är de nio ämnena valfria.

Vissa utbildningar inom det estetiska området, spetsutbildningar och idrottsprogram, kan ha särskilda antagningskrav och ibland tester (källa Skolverket).

SÖKANDE OCH ANTAGNA TILL NATIONELLA PROGRAM 2011-2015

Det totala antalet sökande omfattar alla elever (oavsett var de är folkbokförda i landet) som gjort någon form av val till gymnasiekola eller gymnasiesärskola i Stockholms län. Det innefattar val till nationella program, introduktionsprogram, gymnasiesärskolan och det innefattar både personer med förstahandsval och personer med lägre rangordnade val till länets skolor. International Baccalaureate inräknas som ett högskoleförberedande program vid beräkningen.

TOTALT			FÖRSTAHANDSSÖKANDE NATIONELLA PROGRAM			ANTAGNA NATIONELLA PROGRAM		
	2011	28 868		2011			2011	22 170
	2012	27 430		2012			2012	20 942
	2013	26 518		2013	22 581		2013	20 420
	2014	26 818		2014	21 012		2014	21 012
	2015	27 130		2015	22 786		2015	21 023

ANTALET STUDIEVÄGAR VID NATIONELLA PROGRAM 2011-2015

En studieväg består av ett program, eventuell inriktning och profil samt skola. Här framgår också om själva studievägen är en lärlingsutbildning. Detta ger sammantaget drygt 1 000 studievägar som är sökbara för eleverna. Antalet studievägar har minskat sedan 2011 för att nu öka något det senaste året.

TOTALT			KOMMUNALA			FRISTÅENDE		
	2011	1 260		2011	593		2011	662
	2012	1 207		2012	556		2012	645
	2013	1 085		2013	492		2013	590
	2014	1 068		2014	473		2014	592
	2015	1 079		2015	488		2015	588

LANDSTINGET		
	2011	5
	2012	6
	2013	3
	2014	3
	2015	3

HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE RESPEKTIVE YRKEPROGRAM 2011-2015

Andelen som söker ett yrkesprogram minskade kraftigt i samband med införandet av den nya gymnasieskolan GY11 därefter har minskningen avtagit och planat ut under de senaste åren. Andelen som antogs till yrkesprogram 2010 var 32 procent att jämföras med 22 procent 2015.

HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE

2011	75%
2012	77%
2013	78%
2014	78%
2015	78%

17 181 SÖKANDE

78%

YRKE

2011	25%
2012	23%
2013	22%
2014	22%
2015	22%

4 859 SÖKANDE

22%

VILKA PROGRAM SÖKER ELEVERNA?

Samhällsvetenskapsprogrammet är det största programmet med drygt 4 700 elever som antogs 2015. Naturvetenskapliga programmet är näst störst och därefter kommer Ekonomiprogrammet med ca 3 500 elever. El- och energiprogrammet är största yrkesprogram med ca 900 elever. Det nationella program som har minst antal elever är Industritekniska programmet med knappt 80 elever som antogs 2015.

ANTAGNA 2015

HÖGSKOLEFÖREBERDANDE		YRKES	
PROGRAM	ANTAGNA	PROGRAM	ANTAGNA
TOTALT	16 264	TOTALT	4 326
NATURVETENSKAP	4 097	INDUSTRITEKNISK	73
HUMANISTISKA	213	EL OCH ENERGI	962
EKONOMI	3 623	NATURBRUK	416
SAMHÄLLSVETENSKAP	4 712	HANDEL OCH ADMINISTRATION	300
ESTETISKA	1 665	HOTELL OCH TURISM	189
TEKNIK	1 954	BARN OCH FRITID	414
INTERNATIONAL BACCALAUREATE	165	VVS OCH FASTIGHET	207
		BYGG OCH ANLÄGGNING	361
		VÅRD OCH OMSORG	313
		RESTAURANG OCH LIVSMEDEL	322
		FORDON OCH TRANSPORT	380
		HANTVERK	411

VAR SÖKER OCH GÅR ELEVERNA 2011-2015

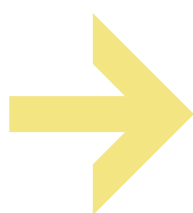
KOMMUNALA			FRISTÅENDE			LANDSTINGET		
	2011	13 170		2011	8 948		2011	52
	2012	12 864		2012	8 015		2012	63
	2013	12 288		2013	8 097		2013	35
	2014	12 412		2014	8 566		2014	34
	2015	12 311		2015	8 924		2015	37

FÖRÄNDRINGAR I ANTAGNING 2011-2015

När det gäller antalet antagna till Högskoleförberedande program så kan vi se vissa förändringar i elevernas sökmönster sedan införandet av nya gymnasieskolan 2011. Trots att elevantalet har minskat med ca 15 procent under perioden så är antalet antagna till högskoleförberedande program i princip konstant. Den stora minskningen har skett på Yrkesprogrammen.

Ekonomiprogrammet är det program som ökat mest med drygt 25 procent. Även Teknikprogrammet har ökat med knappt 15 procent under perioden. Övriga program har minskat något förutom Humanistiska programmet och Estetiska programmet som minskat med drygt 20 respektive 30 procent. Av yrkesprogrammen är det Bygg- och anläggningsprogrammet som står för den största minskningen på 50 procent. Hantverksprogrammet, Handel- och administrationsprogrammet och Hotell- och turismprogrammet har också minskat med cirka 30 procent under perioden.

Naturbruksprogrammet är det program som ökat mest under de senaste åren av Yrkesprogrammen. Även Vård- och omsorgsprogrammet och Fordons- och transportprogrammet har fått fler antal elever under perioden. En ökning med 15-20 procent i relation till den totala minskningen av antal elever på yrkesprogrammen. Kraftigaste ökningen har skett på Industritekniskprogrammet. Orsaken är tillkomsten av Mälardalens gymnasium som i princip fördubblade antalet platser.

2015 **16 264**
2011-2015 **0%**

HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE	2015	2011-2015
→ SAMHÄLLSVETENSKAP	4 712	-8%
→ NATURVETENSKAP	4 097	-3%
↑ EKONOMI	3 623	26%
↗ TEKNIK	1 954	14%
↓ ESTETISKA	1 665	-32%
↓ HUMANISTISKA	214	-22%

2015 **4 326**
2011-2015 **-18%**

YRKES	2015	2011-2015
→ EL OCH ENERGI	962	-8%
↓ BYGG OCH ANLÄGGNING	361	-50%
↗ FORDON OCH TRANSPORT	380	-2%
↓ HANDEL OCH ADMINISTRATION	300	-33%
↓ HANTVERK	411	-32%
↗ BARN OCH FRITID	414	-5%
↑ NATURBRUK	416	13%
→ RESTAURANG OCH LIVSMEDEL	322	-16%
↑ VÅRD OCH OMSORG	313	3%
→ VVS OCH FASTIGHET	207	-12%
↓ HOTELL OCH TURISM	189	-29%
↑ INDUSTRITEKNISK	73	33%

VAR GÅR ELEVERNA?

2010 tecknades ett nytt samverkansavtal som för första gången möjliggjorde att alla elever inom samverkansområdet kunde söka och mottas på lika villkor till samtliga skolor.

Tabellen nedan visar förändringen i procent av andel förstahandssökande till samtliga nationella program folkbokförda i Stockholms län hos respektive huvudman. Med egna kommunen menas kommunal gymnasieskola belägen i den egna kommunen. Med annan kommun menas kommunal gymnasieskola belägen i annan kommun och med fristående menas fristående gymnasieskola oavsett var den är belägen.

Det har varit en tydlig trend att eleverna i allt högre utsträckning söker en gymnasieskola utanför hemkommunen. Störst är ökningen till annan kommuns kommunala gymnasieskola. Andelen elever som söker en fristående gymnasieskola har också ökat under perioden fast ökningen har planat ut de senaste åren.

FÖRSTAHANDSSÖKANDE TILL SAMTLIGA NATIONELLA PROGRAM PER HUVUDMAN 2011-2015

EGNA KOMMUNEN			ANNAN KOMMUN		
	2011	37%		2011	24%
	2012	37%		2012	26%
	2013	35%		2013	27%
	2014	34%		2014	28%
	2015	33%		2015	33%
FRISTÅENDE			UTANFÖR LÄNET		
	2011	38%		2011	1%
	2012	36%		2012	1%
	2013	37%		2013	1%
	2014	37%		2014	1%
	2015	39%		2015	1%

ANTAGNA PÅ FÖRSTAHANDSVAL 2011-2015

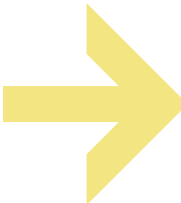
Många elever har som mål att komma in på ett särskilt program och söker programmet på flera olika skolor. För andra är skolan viktigare än själva valet av program. Dessa söker olika program/inriktning men vid samma skola.

Här utgår vi från hur många elever som blivit antagna vid sitt första sökalternativ i sin ansökan till gymnasiet. Andelen som kommer in på sitt förstahandsval har minskat något under perioden.

TOTALT			KOMMUNALA			FRISTÅENDE		
	2011			2011	77%		2011	74%
	2012			2012	76%		2012	73%
	2013	75%		2013	77%		2013	72%
	2014	72%		2014	74%		2014	69%
	2015	71%		2015	73%		2015	69%

HUR MÅNGA OLIKA SKOLOR FINNS DET INOM SAMVERKANSOMRÅDET 2011-2015

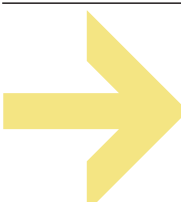
Antalet skolor, såväl kommunala som fristående, i samverkansområdet har minskat något sedan 2011.

TOTALT			KOMMUNALA			FRISTÅENDE		
	2011	192		2011	67		2011	124
	2012	187		2012	66		2012	120
	2013	184		2013	64		2013	119
	2014	176		2014	60		2014	115
	2015	177		2015	61		2015	115
LANDSTINGET								
	2011	1						
	2012	1						
	2013	1						
	2014	1						
	2015	1						

ANTAL ANMÄLDA PLATSER HOS RESPEKTIVE HUVUDMAN 2011-2015

Antalet elever har minskat under perioden och huvudmännen har anpassat sitt utbud därefter. Det gör att antalet anmälda platser har minskat.

Jämför vi antalet anmälda platser med antalet antagna till nationella program så kan vi se att det finns överkapacitet. Antalet platser är fler än antalet antagna elever.

TOTALT			KOMMUNALA			FRISTÅENDE		
	2011	27 669		2011	15 219		2011	12 355
	2012	26 056		2012	14 825		2012	11 135
	2013	24 798		2013	13 792		2013	10 926
	2014	25 025		2014	13 763		2014	11 197
	2015	25 791		2015	14 065		2015	11 636
LANDSTINGET								
	2011	95						
	2012	96						
	2013	80						
	2014	65						
	2015	90						

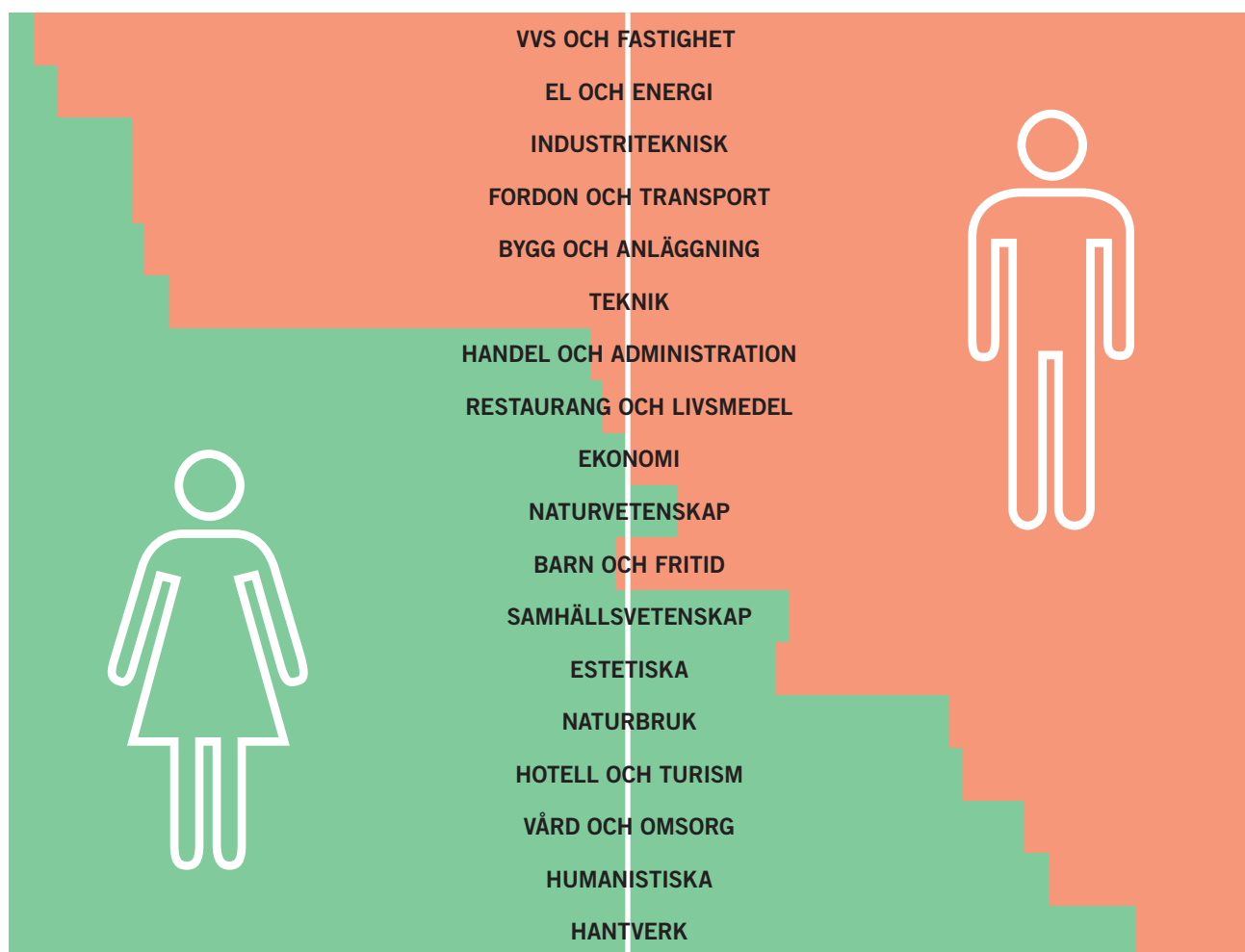
VILKA PROGRAM SÖKER TJEJER OCH KILLAR?

Kvinnor utgör 52 procent och män 48 procent av det totala antalet förstahandssökande till de nationella programmen.

Naturvetenskapliga programmet och det Ekonomiska programmet har en i det närmaste jämn könsfördelning. De högskoleförberedande programmen som har kvinnodominans är Humanistiska programmet, Estetiska programmet samt Samhällsvetenskapliga programmet. Det Tekniska programmet är det enda mansdominerade högskoleförberedande programmet.

Till tre av yrkesprogrammen söker sig kvinnor och män i nästan samma utsträckning; Barn- och fritidsprogrammet, Handels- och administrationsprogrammet och Restaurang- och livsmedelsprogrammet. Fyra yrkesprogram är kvinnodominerade; Hantverksprogrammet, Vård- och omsorgsprogrammet, Hotell och turismprogrammet och Naturbruksprogrammet. Bygg- och anläggningsprogrammet, Industritekniska programmet, Fordons- och transportprogrammet, El- och energiprogrammet och VVS- och fastighetsprogrammet är mansdominerande.

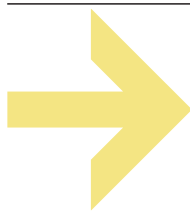
ANDEL TJEJER OCH KILLAR PÅ RESPEKTIVE PROGRAM

Obehöriga

OBEHÖRIGA ELEVER 2011-2015

Andelen obehöriga till gymnasieskolans nationella program har legat konstant under perioden. Andelen som är behöriga till ett nationellt program är 85 procent. Andelen som är behöriga till samtliga nationella program är 76 procent. Antagning och placering vid Introduktionsprogram, av elever som är obehöriga till nationella program, pågår vidare efter slutantagningen ända till terminsstart.

ETT NATIONELLT PROGRAM			SAMTLIGA NATIONELLA PROGRAM		
	2011	14%		2011	25%
	2012	15%		2012	25%
	2013	15%		2013	25%
	2014	15%		2014	24%
	2015	15%		2015	24%

Skolverkets statistik för andelen behöriga redovisas på skolkommun. Resultatet på skolkommunsnivå visar på en variation mellan 69 – 96 procent i andelen behöriga i regionen.

INTRODUKTIONSPROGRAM

Introduktionsprogrammen vänder sig till de elever som inte uppnått behörighet till nationella program i gymnasieskolan. Benämningen introduktionsprogram signalerar att utbildningen inom dessa program syftar till förberedelser, eller introduktion, till annan gymnasial utbildning eller till arbetsmarknaden. Introduktionsprogrammen är preparandutbildning, programinriktat individuellt val, yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkintröduktion.

Eleverna kan inte få en examen från ett introduktionsprogram. Däremot får de ett gymnasieintyg på den genomförda utbildningen. En annan möjlighet för elever som inte är behöriga till nationella program är att gå kvar i grundskolan för att uppnå behörigheten. Eleven har rätt att gå kvar i grundskolan under två år för att på så sätt slutföra utbildningen.

Syftet med **preparandutbildning** är att elever som har fullföljt årskurs 9 i grundskolan utan att ha uppnått behörighet till ett visst nationellt program ska uppnå sådan behörighet.

Syftet med **programinriktat individuellt val** är att elever ska få en utbildning som är inriktad mot ett nationellt yrkesprogram och att de så snart som möjligt ska kunna antas till det programmet.

Syftet med **yrkesintroduktion** är att elever ska få en yrkesinriktad utbildning som underlättar för dem att etablera sig på arbetsmarknaden eller som leder till studier på ett yrkesprogram.

Syftet med **individuellt alternativ** är att elever ska gå vidare till yrkesintroduktion, annan fortsatt utbildning eller till arbetsmarknaden.

Syftet med **språkintröduktion** är att ge ungdomar som nyligen anlänt till Sverige en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket, vilken möjliggör för dem att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning. Skolhuvudmannen får avgöra vad som menas med "nyligen anlänt". Enbart det faktum att en elev har invandrat bör emellertid inte ligga till grund för ett erbjudande om språkintröduktion (källa Skolverket).

ANTAGNA VID INTRODUKTIONSPROGRAM 2012-2015

Många av de sökande som är obehöriga till nationella program och som har sökt ett introduktionsprogram har blivit antagna till eller placerade i ett introduktionsprogram vid slutantagningen. De flesta kommunerna kallar dels elever som är obehöriga till nationella program dels de som är behöriga men som vid terminsstart ännu inte har antagits någonstans till vägledningssamtal vid terminsstart.

Observera att all antagning till introduktionsprogrammen inte sker via Gymnasieantagningen. Det gäller till exempel elever som går Språkintröduktion där elever tas in kontinuerligt under läsåret. Det totala antalet elever på språkintröduktion är hösten 2015 drygt 1 000 fler än motsvarande siffror föregående år.

TOTALT			PROGRAM	2012	2013	2014	2015
	-	-	 YRKESINTRODUKTION	636	524	599	693
	2012	2 428	 PROGRAMINRIKTAT INDIVIDUELLT VAL	555	511	489	505
	2013	2 373	 PREPARANDUTBILDNING	269	324	320	275
	2014	2 584	 INDIVIDUELLT ALTERNATIV	350	421	471	456
	2015	2 739	 SPRÅKINTRODUKTION	618	593	705	810

Gymnasiesärskola

Särskoleelever kan förutom att söka till Särgymnasieskolans program också söka till introduktionsprogrammen Yrkesintroduktion och Individuellt alternativ. Det görs en individuell bedömning huruvida eleven har förutsättningar att klara utbildningen vid sådant introduktionsprogram.

En ny gymnasieskola infördes från och med HT 2013. Till gymnasiesärskolan har antagning gjorts för ungdomar med utvecklingsstörning. Sökande som tillhör målgruppen för gymnasiesärskolan ska erbjudas de nio nationella gymnasiesärskoleprogrammen. Det individuella programmet erbjuds de elever som hemkommunen bedömer inte kan kunna fullfölja ett nationellt program inom gymnasiesärskolan.

SÖKANDE FÖRSTAHANDSVAL 2013-2015

TOTALT			PROGRAM	2013	2014	2015
	2013	247	 ADMINISTRATION, HANDEL OCH VARUHANTERING	16	21	22
	2014	244	 ESTETISKA VERKSAMHETER	20	20	31
	2015	243	 HOTELL, RESTAURANG OCH BAGERI	21	19	22
			 FASTIGHET, ANLÄGGNING OCH BYGGNATION	13	15	12
			 SKOG, MARK OCH DJUR	17	14	9
			 HÄLSA, VÅRD OCH OMSORG	16	14	18
			 SAMHÄLLE, NATUR OCH SPRÅK	9	14	9
			 HANTVERK OCH PRODUKTION	7	8	3
			 FORDONSVÅRD OCH GODSHANTERING	8	5	8
			 INDIVIDUELLA PROGRAMMET	120	114	114

Första ansökningsomgången 2016

Första ansökningsomgången till gymnasiet skedde under perioden 20 januari till 15 februari 2016. Totalt hade 24 760 elever folkbokförda i Storstockholm sökt till gymnasiet. Omvalsperioden börjar den 21 april och stänger den 16 maj. Cirka 30 % av eleverna gör då någon form av ändring eller tillägg av val i sin ansökan. Dessutom tillkommer ett antal nysökande under omvalsperioden men även inför terminsstart. Slutliga antagningen redovisas den 29 juni.

Söktrycket beskrivs här som andelen förstahandssökande i relation till antalet anmälda platser per program. Antalet platser är ingen fast siffra utan skolorna gör ofta anpassningar i relation till hur söktrycket såg ut föregående år och inför omvalsperioden görs justeringar. Det innebär att siffrorna kommer att förändras under antagningsåret.

Inom respektive program är det dock en stor spridning i söktryck till respektive skola. Det kan skilja så mycket som mellan 0 – 3,0 förstahandssökande per plats.

Även om vi inte kan vara säkra på hur eleverna slutligen kommer att välja, kan vi i detta skede se vissa mönster i hur sökandet ser ut på programnivå.

SÖKTRYCK PER PROGRAM 2016

HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE		YRKES	
PROGRAM	FÖRSTAHANDSSÖKANDE / PLATS	PROGRAM	FÖRSTAHANDSSÖKANDE / PLATS
TOTALT	0,9	TOTALT	0,7
SAMHÄLLSVETENSKAP	0,8	EL OCH ENERGI	0,8
NATURVETENSKAP	1,0	BYGG OCH ANLÄGGNING	0,4
EKONOMI	1,1	FORDON OCH TRANSPORT	0,7
TEKNIK	0,9	HANDEL OCH ADMINISTRATION	0,5
ESTETISKA	0,7	HANTVERK	0,6
HUMANISTISKA	0,8	BARN OCH FRITID	1,0
		NATURBRUK	0,7
		RESTAURANG OCH LIVSMEDEL	0,6
		VÅRD OCH OMSORG	0,7
		VVS OCH FASTIGHET	0,5
		HOTELL OCH TURISM	0,4
		INDUSTRITEKNISK	1,0

Reflektionsfrågor

Vad kan vi göra för att öka andelen behöriga?

Kan, och vill vi, öka andelen som söker och antas till ett yrkesprogram?

Vilka möjligheter har vi att påverka elevers attityder till olika program och yrken?

Studie- och yrkesvägledares roll?

Är det önskvärt att påverka elevers geografiska rörelsemönster inom regionen?

Vilka stannar i sin hemkommun och vilka söker sig till annan kommun?

Går det att se mönster?

MER INFORMATION

Ytterligare siffror, statistik, rapporter och information finns på gyantagningen.se

2. Under skoltiden

Vårt gemensamma utbud

En viktig utgångspunkt för samarbetet inom den gemensamma gymnasieregionen är att eleverna i Stockholmsregionen ska få tillgång till ett brett gymnasieutbud.

Det finns idag 18 nationella program med olika inriktningar inom gymnasieskolan. 6 av programmen är högskoleförberedande och 12 av dem är yrkesprogram. Inom programmen finns förutom 60 nationella inriktningar även särskilda varianter och inom yrkesprogrammen finns möjlighet att gå lärlingsutbildning.

Samtliga program och inriktningar erbjuds idag i regionen. Tillgängligheten är dock begränsad för några inriktningar vilket beskrivs för respektive nationellt program under avsnittet - Behovet i framtiden.

HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE: 6 PROGRAM MED 19 INRIKTNINGAR

PROGRAM	INRIKTNINGAR
SAMHÄLLSVETENSKAP	BETEENDEVETENSKAP, SAMHÄLLSVETENSKAP, MEDIA – INFORMATION – KOMMUNIKATION
NATURVETENSKAP	NATURVETENSKAP, NATURVETENSKAP OCH SAMHÄLLE
EKONOMI	EKONOMI, JURIDIK
TEKNIK	DESIGN OCH PRODUKTUTVECKLING, INFORMATIONS- OCH MEDIETEKNIK, TEKNIKVETENSKAP, SAMHÄLLSBYGGANDE OCH MILJÖ
ESTETISKA	BILD OCH FORMGIVNING, DANS, ESTETIK OCH MEDIA, MUSIK, TEATER
HUMANISTISKA	KULTUR, SPRÅK

YRKE: 12 PROGRAM MED 41 INRIKTNINGAR

PROGRAM	INRIKTNINGAR
EL OCH ENERGI	DATOR OCH KOMMUNIKATIONSTEKNIK, ELTEKNIK, AUTOMATION, ENERGITEKNIK
BYGG OCH ANLÄGGNING	HUSBYGGNAD, PLÅTSLAGERI, MARK- OCH ANLÄGGNING, MÅLERI, ANLÄGGNINGSFORDON
FORDON OCH TRANSPORT	LASTBIL OCH MOBILA MASKINER, PERSONBIL, TRANSPORT, GODSHANTERING, KAROSSERI OCH LACKERING
HANDEL OCH ADMINISTRATION	HANDEL OCH SERVICE, ADMINISTRATIV SERVICE
HANTVERK	FINSNICKERI, FRISÖR, TEXTIL DESIGN, FLORIST, ÖVRIGA HANTVERK
BARN OCH FRITID	FRITID OCH HÄLSA, PEDAGOGISKT ARBETE, SOCIALT ARBETE
NATURBRUK	DJUR, SKOG, LANTBRUK, TRÄDGÅRD
RESTAURANG OCH LIVSMEDEL	BAGERI OCH KONDITORI, KÖK OCH SERVERING, FÄRSKVAROR DELIKATESSESR OCH CATERING
VÅRD OCH OMSORG	INGEN INRIKTNING
VVS OCH FASTIGHET	VVS, FASTIGHET, KYL- OCH VÄRMEPUMPSTEKNIK, VENTILATIONSTEKNIK
HOTELL OCH TURISM	TURISM OCH RESOR, HOTELL OCH KONFERENS
INDUSTRIOTEKNIK	DRIFTSÄKERHET O UNDERHÅLL, PROCESS, SVETSTEKNIK, PRODUKT OCH MASKINTEKNIK

GYMNASIESÄRSKOLAN

Gymnasiesärskolan har cirka 1 100 elever. Flest elever går programmet för administration, handel och varuhantering samt programmet för estetiska verksamheter, cirka 80 elever vardera. Följt av programmet för hotell, restaurang och bageri med drygt 70 elever. Programmet för hälsa vård och omsorg, fastighet anläggning och byggnation, samhälle natur och språk samt programmet för skog mark och djur har mellan 40-50 elever. Minst antal elever har programmen fordonsvård och godshantering samt programmet för hantverk och produktion med ca 20 elever vardera.

Drygt 400 elever går individuella programmet.

I och med att gymnasiesärskolan förändrades 2013 så har vi nu elever som går i parallella system. Knappt 250 elever går enligt den gamla läroplanen. Första kullen som gått klart fyra år enligt den nya gymnasieskolan gör det VT 2017.

I stort sett alla elever antogs på sitt förstahandsval. Eleverna söker främst en utbildning som geografiskt erbjuds i hemkommunen, i närliggande kommun eller i Stockholms stad. Hälften av eleverna går i skola placerad i hemkommun.

I höstas antogs 254 elever och antalet anmälda platser var 557. Det innebär att det nästan finns dubbelt så många platser som elever.

Totalt erbjöds det gymnasiesärskoleutbildning vid 37 skolor i regionen inför antagningen 2015.

Följande 15 kommuner i regionen erbjuder gymnasiesärskoleutbildning: Danderyd, Haninge, Huddinge, Håbo, Järfälla, Lidingö, Nacka, Norrtälje, Nynäshamn, Sigtuna, Stockholm, Södertälje, Tyresö, Täby och Österåker.

Utbildning erbjuds också av 19 fristående huvudmän.

Landstinget erbjuder gymnasiesärskoleutbildning vid Berga Naturbruk.

Utbudet är ojämnt fördelat i regionen där vi ser ett större utbud geografiskt i Stockholms stad och i södra regionen jämfört med norra regionen.

Vi ser också stora skillnader avseende programpriserna mellan kommunerna som inte går att härleda till skillnader i undervisningen.

KOMMENTAR

Det finns ett stort utbud som är ojämnt fördelat i regionen. En gemensam dialog behöver komma tillstånd för att säkerställa ett tillgängligt utbud för alla elever. Det är också önskvärt med en gemensam dialog kring prisbilden.

Vad händer under gymnasietiden?

Andelen elever som byter program och/eller skola är som störst under det första året på gymnasiet. Därefter minskar andelen succesivt mellan årskurserna. När vi tittar på hur många som byter program och/eller skola varje månad under läsåret så sker flest byten precis i början på terminen, efter första terminen och under sommaren inför nästa läsår. För de elever som byter program sent innebär det oftast att de börjar årskurs 1 igen ett år senare.

BYTE AV PROGRAM

FRÅN NATIONELLA PROGRAM				
ÅK 1		ÅK 1	ÅK 2	ÅK 3
	2013 / 2014	9,5%	3,6%	1,5%
	2014 / 2015	10,4%	3,4%	1,5%

FRÅN HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE PROGRAM				
ÅK 1		ÅK 1	ÅK 2	ÅK 3
	2013 / 2014	7,0%	2,0%	0,7%
	2014 / 2015	7,5%	1,8%	0,5%

FRÅN YRKESPROGRAM				
ÅK 1		ÅK 1	ÅK 2	ÅK 3
	2013 / 2014	9,9%	3,2%	1,0%
	2014 / 2015	9,7%	3,1%	1,6%

BYTE AV SKOLA

FRÅN NATIONELLA PROGRAM				
ÅK 1		ÅK 1	ÅK 2	ÅK 3
	2013 / 2014	16,7%	9,0%	5,7%
	2014 / 2015	17,4%	7,4%	1,5%

FRÅN HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE PROGRAM				
ÅK 1		ÅK 1	ÅK 2	ÅK 3
	2013 / 2014	14,5%	7,9%	5,7%
	2014 / 2015	13,4%	6,8%	1,0%

FRÅN YRKESPROGRAM				
ÅK 1		ÅK 1	ÅK 2	ÅK 3
	2013 / 2014	13,4%	8,4%	4,6%
	2014 / 2015	12,2%	5,0%	1,8%

När vi sedan tittar på från vilket program, till vilket program en elev byter till så kan det vara en stor spridning mellan olika program. Vi kan ta ett exempel. 393 elever började Barn- och fritidsprogrammet höstterminen 2014. Under det första läsåret bytte 44 elever program. Vilka program bytte de då till? Till Bygg- och anläggning, Ekonomisk, Estetisk, El- och energi, Handel- och administration, Hotell- och turism, Hantverk, Fordon- och transport, Natur, Samhälle, VVS- och fastighet samt Vård- och omsorgsprogrammet.

Exemplet visar att det för många ungdomar är en utmaning veta vad de ska välja och att det första valet inte alltid känns rätt. Innebär ett programbyte att en elev hamnar på rätt program och går klart gymnasiet så är det många gånger viktigare även om det för vissa innebär ett fjärde år på gymnasiet.

STUDIEUPPEHÅLL, AVBROTT ELLER FLYTTAT

Andelen elever i årskurs 1 som gör ett studieuppehåll, avbrott eller flyttar från samverkansområdet under sin tid på gymnasiet var 4 procent för läsåret 2014/2015. Här kan vi i Skolverkets statistik se att det är en stor variation mellan länets kommuner mellan 1 och 11 procent.

HUR MÅNGA GÅR MER ÄN TRE ÅR?

Tre år är den förväntade studietiden en elev behöver för att genomföra gymnasiet.

Trots det visar statistiken att det är många elever som inte går klart gymnasiet inom tre år. Det kan finnas flera orsaker till detta. Om en elev byter program sent under det första läsåret innebär det många gånger att eleven får börja om i årskurs ett och kommer då att gå minst fyra år i gymnasiet.

I UEDB finns det möjlighet att registrera elever på årskurs 4, de som går ett fjärde år på ett nationellt program. I oktober 2014 var drygt 600 elever registrerade på årskurs 4 och vid samma tillfälle ett år senare var knappt 600 elever registrerade på årskurs 4. Vi vet dock att dessa siffror inte ger en rättvisande bild då huvudmännen idag registrerar på olika sätt. Vissa registrerar om eleverna på årskurs 3 i stället för årskurs 4 och dessa elever saknas därmed i statistiken.

Enhetlig registrering är ett viktigt utvecklingsområde för att få ett korrekt kunskapsunderlag för bedömningar om behov av utveckling och insatser.

HUR STOR ANDEL SLUTFÖR INTE GYMNASIESKOLAN OCH BLIR AKTUELLA FÖR KOMMUNERNAS AKTIVITETSANSVAR?

Vid årsskiftet utökades kommunernas ansvar för ungdomar som inte går i gymnasieskolan eller inte har avslutat gymnasieskolan, det så kallade Kommunala aktivitetsansvaret.

I samband med lagändringen så har kommunerna en skyldighet att registrera dessa elever och SCB har i uppgift att samla in uppgifterna halvårsvis. UEDB har utvecklats för att underlätta för kommunerna att kunna registrera dessa uppgifter och få kunskapsunderlag på regional och kommunal nivå.

Redan idag går det att i UEDB se antalet ungdomar som är aktuella för aktivitetsansvaret. Däremot arbetar kommunerna olika med registrering, uppföljning och insatser vilket gör att det inte går att ge en regional bild över orsakerna till att dessa ungdomar inte längre finns i gymnasieskolan. Vi följer detta och det är önskvärt att samtliga kommuner registrerar uppgifterna i UEDB framöver för att möjliggöra regionala analyser och eventuella gemensamma utvecklingsinsatser.

JÄMFÖR GYMNASIESKOLOR – VAD TYCKER ELEVERNA I ÅK 2?

Varje år genomförs en enkät i årskurs 2 på gymnasiet där eleverna får svara på frågor kring trivsel, trygghet och lärande på programnivå, enkäten utgår från läroplanens målområden och mäter elevernas upplevelse av sin utbildning.

Denna sammanställning kan blivande gymnasieelever ta del av inför sitt val av utbildning och skola. Kvalitetskriterierna är även ett stöd för kommunerna i vägledningen till elever som gör sitt gymnasieval.

Insamling av enkätsvaren och presentationen av dessa sker via Gymnasieantagningen och presenteras i Jämför gymnasieskolor på Gymnasieantagningens hemsida, www.gyantagningen.se

Reflektionsfrågor

Hur säkerställer vi ett brett utbud inom rimligt avstånd för våra gymnasieelever?

Vad menar vi med tillgänglighet och vad är rimligt avstånd?

Finns det inriktningar som riskerar att inte starta på grund av för litet elevunderlag?

Vilka huvudmän planerar att utöka sin verksamhet?

Program? Inriktning? Ny skola?

Samverkan mellan gymnasiala yrkesprogram och vuxenutbildningen?

Finns behov av ökad samverkan kring Introduktionsprogrammen?

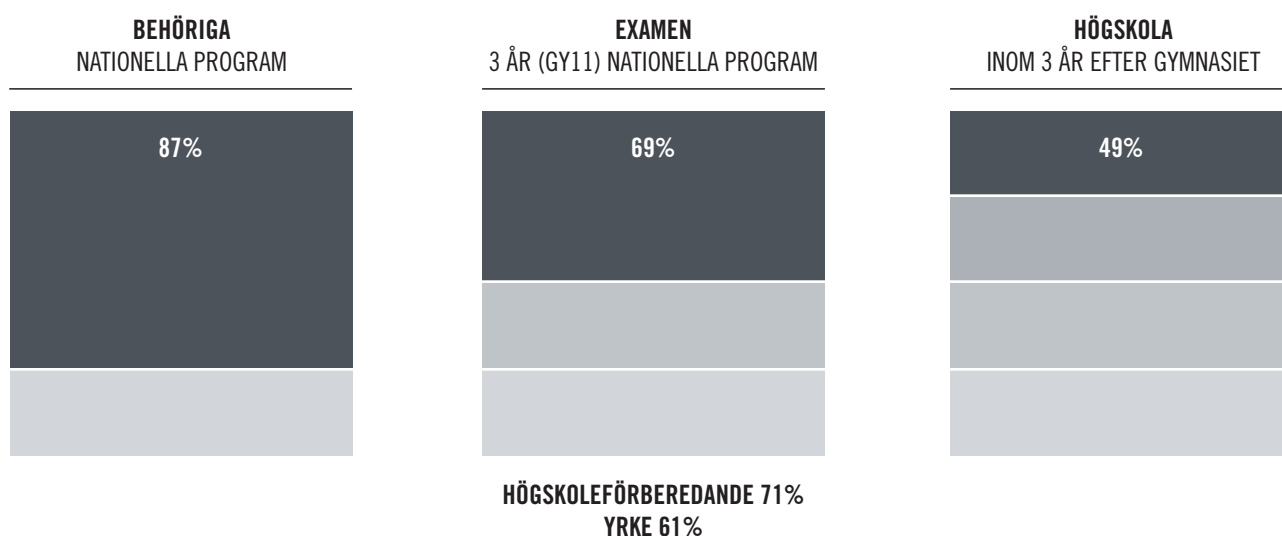
Gymnasiesärskolan – dags för samverkansavtal?

3. Går ut

Elevernas resultat

Det finns idag två typer av examen, yrkesexamen och högskoleförberedande examen.

För att bli behörig sökande till universitet eller högskola krävs en grundläggande behörighet. De elever som får en examen från ett högskoleförberedande program har i och med denna också uppnått grundläggande behörighet. Detta gäller inte för de elever som har fått en yrkesexamen, men möjligheten finns för yrkeselever att läsa in kurser som krävs för en grundläggande behörighet. Det är en viktig skillnad i GY 2011 jämfört med den tidigare gymnasieskolan, där elever på yrkes- och högskoleförberedande utbildningar läste samma kärnämneskurser som gav grundläggande behörighet.

HUR STOR ANDEL TAR GYMNASIEEXAMEN INOM 3 ÅR OCH 4 ÅR?

2011 var första året med elever i den nya gymnasieskolan, GY 2011. Statistik från Skolverket visar att andelen gymnasieelever som fick en yrkesexamen är lägre än andelen elever som fick slutbetyg från ett yrkesförberedande program i den gamla gymnasieskolan. Andelen med examen inom tre år har ökat något mellan 2014 och 2015, tre procentenheter för elever i yrkesprogram och en procentenhet för elever i högskoleförberedande program.

Av de elever som började ett högskoleförberedande program i Sverige 2012 var det 75 procent som tog examen våren 2015 (tre års studier). Motsvarande siffra för Stockholms län var 71 procent, 4 procentenheter lägre än riksgenomsnittet. Av de elever som började ett högskoleförberedande program i regionen 2011 var det 69 procent som tog examen våren 2014 (tre års studier) och 76 procent våren 2015 (fyra års studier).

Av de elever som började ett yrkesprogram 2012 var det 70 procent som tog examen våren 2015 (tre års studier). Motsvarande siffra för Stockholms län var 61 procent, 9 procentenheter lägre än riksgenomsnittet. Av de elever som började ett yrkesprogram i regionen 2011 var det 56 procent som tog examen våren 2014 (tre års studier) och 62 procent våren 2015 (fyra års studier).

Kvinnor uppnår i högre utsträckning examen inom tre år än män. För elever i yrkesprogram är nivån likartad mellan män och kvinnor men i de högskoleförberedande programmen var andelen kvinnor med examen inom tre år i regionen 74 procent och för män 67 procent. (källa Skolverket).

KRAV

HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE

ELEVEN SKA HA BETYG PÅ:

EN UTBILDNING SOM OMFATTAR 2500 POÄNG,
VARAV GODKÄNDA BETYG I 2250 POÄNG.

I DE GODKÄNDA BETYGEN SKA FÖLJANDE KURSER INGÅ:

SVENSKA ELLER SVENSKA SOM ANDRASPRÅK 1.
ENGELSKA 5
MATEMATIK 1
GODKÄNT GYMNASIEARBETE
PROGRAMGEMENSAMMA KURSER OM 400 POÄNG

YRKE

ELEVEN SKA HA BETYG PÅ:

EN UTBILDNING SOM OMFATTAR 2500 POÄNG,
VARAV GODKÄNDA BETYG I 2250 POÄNG.

I DE GODKÄNDA BETYGEN SKA FÖLJANDE KURSER INGÅ:

SVENSKA ELLER SVENSKA SOM ANDRASPRÅK 1, 2 OCH 3
ENGELSKA 5 OCH 6
MATEMATIK 1
GODKÄNT GYMNASIEARBETE

ANDEL MED EXAMEN INOM TRE ÅR

I tabellen nedan redovisas resultaten för de elever som startade gymnasieskolan i Storstockholm hösten 2012 (motsvarande siffra för 2011 inom parentes) och som tagit examen inom tre år (källa Skolverket).

GYMNASIESKOLAN STARTADE 22 413 EXAMEN 61% (59%)
NATIONELLA PROGRAM STARTADE 19 695 EXAMEN 69% (66%)

HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE		
PROGRAM	STARTADE	EXAMEN
TOTALT	16 431	71,1% (69,2%)
NATURVETENSKAP	4 181	76,5% (75,6%)
HUMANISTISKA	308	66,7% (74,0%)
EKONOMI	2 846	75,2% (72,2%)
SAMHÄLLSVETENSKAP	5 136	68,7% (67,7%)
ESTETISKA	2 078	69,3% (64,8%)
TEKNIK	1 636	64,7% (60,5%)

YRKE		
PROGRAM	STARTADE	EXAMEN
TOTALT	4 360	64,4% (56,0%)
INDUSTRITEKNISK	36	78,2% (61,6%)
EL OCH ENERGI	908	62,2% (59,6%)
NATURBRUK	337	65,7% (59,6%)
HANDEL OCH ADMINISTRATION	343	63,2% (58,0%)
HOTELL OCH TURISM	208	61,6% (58,2%)
BARN OCH FRITID	329	54,9% (56,8%)
VVS OCH FASTIGHET	234	62,0% (55,1%)
BYGG OCH ANLÄGGNING	570	61,2% (55,1%)
VÅRD OCH OMSORG	221	56,8% (54,8%)
RESTAURANG OCH LIVSMEDEL	332	61,0% (53,3%)
FORDON OCH TRANSPORT	265	55,8% (51,7%)
HANTVERK	519	60,0% (50,5%)

GRUNDLÄGGANDE BEHÖRIGHET PÅ YRKESPROGRAM

Det är möjligt för elever på yrkesprogram att läsa in grundläggande behörighet för att söka till universitet och högskola. Av de elever som började ett yrkesprogram 2012 i Storstockholm och som tagit examen inom tre år var det 28 procent som våren 2015 lämnade skolan med grundläggande behörighet (källa Skolverket).

EXAMEN INOM TRE ÅR, FÖRÄLDRARS UTBILDNINGSNIVÅ OCH UTLÄNDSK BAKGRUND

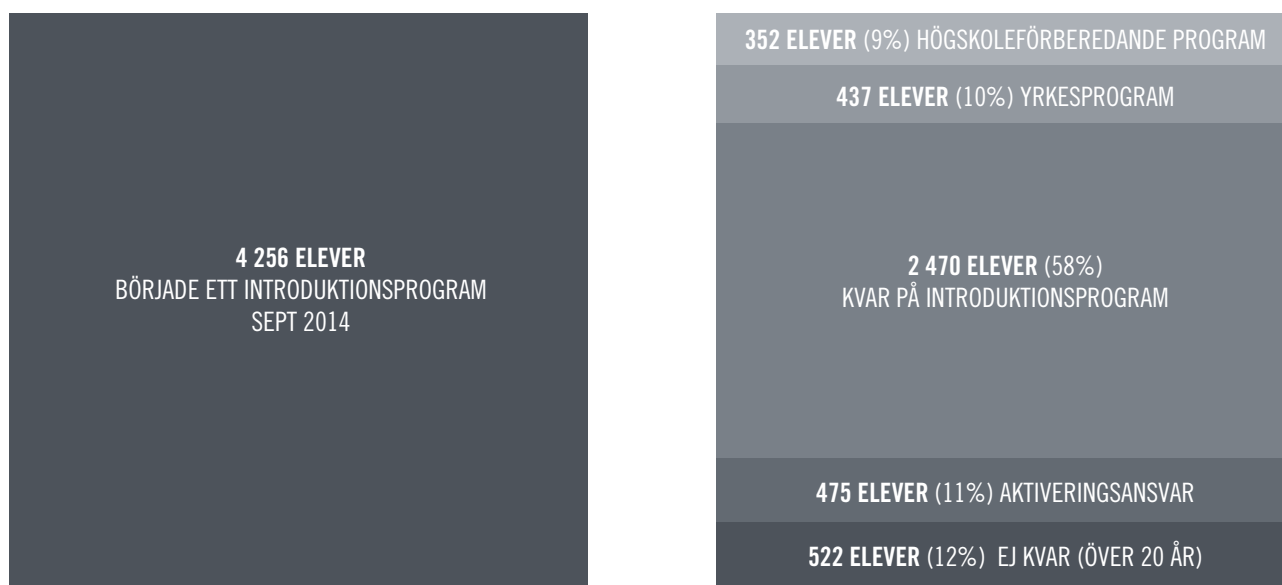
Det finns ett samband mellan en elevs studieresultat och föräldrarnas utbildningsnivå. Elever som har föräldrar med hög utbildningsnivå genomför oftare gymnasiestudierna med examen jämfört med andra elever. Siffror från Skolverket (Storstockholm) visar att av de elever som började gymnasiekolan hösten 2012 fick 71 procent av dem vars föräldrar hade eftergymnasial utbildning examen inom tre år. Motsvarande siffra för elever med föräldrar med gymnasial utbildning var 58 procent och för elever med föräldrar med förgymnasial utbildning 32 procent. Elever med svensk bakgrund når examen på tre år i större utsträckning (69 procent) än elever med utländsk bakgrund (44 procent). Av de som var nyinvandrade vid gymnasiestarten hösten 2012 i Storstockholm var det 11 procent som fick en gymnasieexamen inom tre år.

ELEVER SOM BÖRJAR INTRODUKTIONSPROGRAM – VAD HAR HÄNT ETT ÅR SENARE?

Vi har följt upp de elever som började ett Introduktionsprogram hösten 2014 för att se var de är placerade ett år senare i oktober 2015.

Knappt 4 000 elever började ett Introduktionsprogram i årskurs 1 (sep 2014). Ett år senare så är knappt 60 procent kvar på ett introduktionsprogram, 20 procent har gått vidare till ett nationellt program (12 procent på ett Yrkesprogram och 8 procent på ett högskoleförberedande program). Drygt 10 procent finns inte kvar i gymnasieskolan men är aktuella för kommunernas aktivitetsansvar. Ungefär lika många finns inte längre kvar i Ungdoms- och elevdatabasen. Orsak till detta kan till exempel vara att personen har flyttat till en kommun utanför samverkansområdet eller blivit äldre än 20 år och inte längre är aktuell för det kommunala aktivitetsansvaret.

ANTAL SOM GÅR VIDARE

HUR MÅNGA GÅR VIDARE TILL HÖGSKOLAN EFTER AVSLUTAD GYMNASIEUTBILDNING?

I Stockholms län har andelen av de som gått vidare till högskolan inom tre år efter avslutad gymnasieutbildning legat på ca 50 procent sedan en lång tid tillbaka. Spridningen mellan länets kommuner är dock stor, mellan 29 procent och 69 procent. Observera att det innebär att det är hälften av de som gått klart gymnasieskolan som går vidare efter tre år och inte 50 procent av de som påbörjat en gymnasieutbildning.

Stockholms län har ca 8 procentenheter högre andel som går vidare till högskolan inom tre år än snittet för riket.

ANDRA VÄGAR VIDARE

Det är viktigt att betona att det finns många vägar vidare efter att en elev avslutat en gymnasieutbildning alternativt inte avslutat sin gymnasieutbildning. Kommunal vuxenutbildning, Folkhögskola, Yrkeshögskola är några alternativ. Internutbildning hos en arbetsgivare kan vara en annan.

Gymnasievalet är viktigt men det är också viktigt sätta gymnasievalet i ett perspektiv genom att visa på möjligheter men också eventuella begränsningar som vissa val kan innebära för eleverna. Här har studie- och yrkesvägledarna en mycket viktig roll och där vi tittar på hur vi kan stötta dem genom att ta fram adekvat underlag inför elevernas valprocess.

Reflektionsfrågor

Hur kan vi öka andelen elever som tar examen inom tre år?

Vad kan vi göra för att öka andelen elever som går över från ett introduktionsprogram till ett nationellt program?

Vad kan vi göra för att öka andelen elever som går vidare till högre utbildning?

Finns behov av ökad samverkan kring insatser för ungdomar som inte avslutat sin gymnasieutbildning och är aktuella för det kommunala aktivitetsansvaret?

Behovet i framtiden

Det främsta syftet med detta kunskapsunderlag är att ge huvudmännen en gemensam kunskapsbas för planering och ställningstaganden kring det gemensamma gymnasieutbudet på kort och lång sikt. De gemensamma målen i samverkansavtalet bör utgöra utgångspunkt i en regional dialog.

I årets rapport lyfter vi fram olika perspektiv som påverkar förutsättningarna för gymnasieutbudets utveckling framöver. Dels befolkningsutvecklingen som visar på en kraftig ökning av antalet elever under perioden samt det höga mottagandet av nyanlända under hösten. Dels har vi brutit ned beräkningarna per nationellt program avseende söktryck, utbud och arbetsmarknadens behov. Slutligen lyfter vi fram ett antal utmaningar och målkonflikter att reflektera över i det fortsatta arbetet kring dimensioneringen av utbudet i Storstockholm gymnasierregion.

Nuläge

Regionen har sedan 2008 haft minskade elevkullar i gymnasieskolan. Nu har vi passerat året med lägst antal 16-åringar och nu ökar elevantalet kontinuerligt de kommande 10 åren.

Huvudmännen har under perioden succesivt anpassat sitt utbud i takt med att antalet elever minskat. Det finns dock fortfarande fler antal anmälda platser per program än antalet antagna elever. Det gäller för samtliga nationella program. Däremot framträder en annan bild om vi jämför söktrycket mellan olika skolor som erbjuder samma program. Det finns skolor som har långt fler sökande än antalet platser och skolor som har få sökande till sina platser.

De trender vi såg i förra årets rapport avseende elevernas sökmönster ser ut att fortsätta. Ekonomiprogrammet och Teknikprogrammet är de högskoleförberedande program som fortsätter öka. Naturbruk, Vård och omsorgs och Industritekniska programmet är de yrkesprogram som ökar. Industritekniska programmet är trots detta minsta program med ca 300 elever.

Störst nedgång ser vi hos Bygg- och anläggningsprogrammet som under den senaste femårsperioden minskat med 50 procent. Andra yrkesprogram som ser ett minskat intresse är Hantverksprogrammet, Handel och administration och Hotell och turismprogrammet. Estetiska och Humanistiska programmen är de högskoleförberedande program som minskar.

Antalet elever som antas på introduktionsprogrammen har ökat något under de senaste åren. Siffrorna är något missvisande för Språkinträdning (för nyanlända elever) där antagning sker kontinuerligt under året. Det stora mottagandet av nyanlända under hösten ser vi också i gymnasieskolan där antalet elever på språkinträdning innan jul var drygt 1 000 fler jämfört med föregående år vid samma period.

Utvecklingen sedan 2007 visar att allt fler elever söker en kommunal gymnasieskola i en annan kommun eller en fristående skola. Rörligheten har ökat och ur ett elevperspektiv ger gymnasievalet eleven möjlighet att söka fritt till regionens hela utbud. För hemkommunen innebär rörligheten att kommunens gymnasieelever finns placerade på många skolor i regionen. Det är inget ovanligt att kommunens elever kan gå i mellan 100-150 olika skolor. För huvudmännen innebär rörligheten att de svarar för att ge gymnasieutbildning av god kvalitet till regionens alla elever.

Vi fortsätter följa vad som händer under gymnasietiden via Ungdoms- och elevdatabasen. Andelen elever som byter program och skola under det första året ligger kvar på samma nivå.

Genomströmningen visar i år att något fler elever i regionen tog sin gymnasieexamen efter tre år jämfört med året innan. Andelen elever som går vidare till högre utbildning inom tre år är kvar på samma nivå men med stora inomregionala skillnader mellan kommunerna.

Elevernas möjlighet att söka utbildning och skola på lika villkor i hela regionen har inneburit att kommunerna och huvudmännen i allt högre utsträckning är kopplade till varandra. Alla ansvarar idag för att ge varandras gymnasieungdomar en kvalitativt god gymnasieutbildning. Utbudsplanering är inte längre en egen angelägenhet om tillgängligheten till program och inriktningar ska vara hög i hela regionen.

SAMVERKANSAVTALET – VÅR GEMENSAMMA MÅLSÄTTNING

Nuvarande samverkansavtal utgör utgångspunkten i den gemensamma gymnasiregionen. Samtliga länets kommuner samt Håbo kommun ingår i avtalet. Stockholms läns landsting har också anslutit sig till avtalet avseende Berga naturbruksgymnasiet.

Samverkansavtalet syftar till att utifrån skollagens och gymnasieförordningens bestämmelser skapa bästa möjliga förutsättningar för en samverkan för elevernas bästa. Avtalet ska underlätta och stimulera en verksamhet av hög kvalitet där fokus ska ligga på fritt val, ökad måluppfyllelse och likvärdighet. Avtalet syftar också till att skapa bästa möjliga förutsättningar att tillgodose utbildningsbehoven i hela Storstockholm.

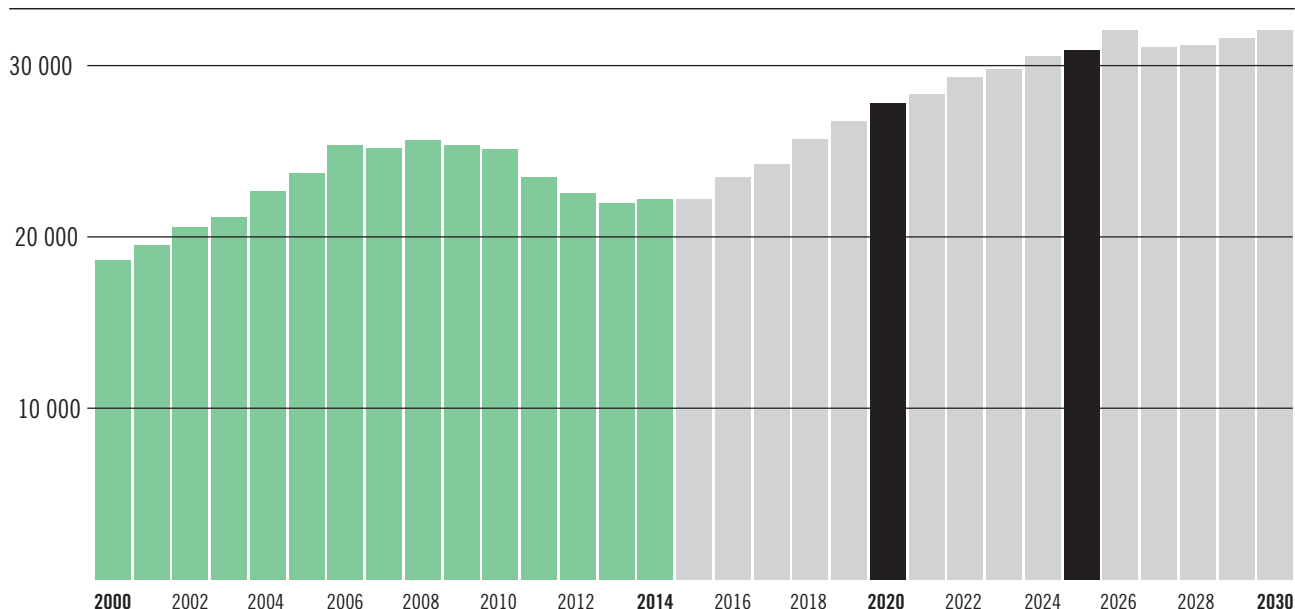
I avtalet finns följande mål fastställda för det gemensamma arbetet:

- Konkretisera den politiska överenskommelsen från 2001 om Stockholms län som en gemensam gymnasiregion
- Uppfylla skollagens krav (16 kap. 42 §) på ett allsidigt utbud av program
- Uppfylla skollagens krav (2kap, 8a §) om resursfördelning efter elevernas behov
- Alla sökande blir mottagna på lika villkor i samverkanskommunerna, det vill säga att alla blir förstahandsmottagna
- Gymnasieskolorna ska konkurrera på lika villkor oavsett huvudman
- Med elevperspektivet i fokus bredda tillgången till utbildningsvägar för den enskilde eleven
- Skapa bästa möjliga förutsättningar för regional dialog i syfte att samordna planering och dimensionering så att efterfrågan och utbud är i balans.
- Gemensamt, med stöd av regionala programråd, stimulera utveckling av utbildningar som bedöms som strategiskt viktiga för länets utveckling
- Underlätta kontakter med branschernas företrädare via regionala programråd för utbildning i ett länsperspektiv
- Skapa bästa möjliga förutsättningar för utvärdering av arbetet med gemensam gymnasiregion
- Öka likvärdigheten i utbildningarna för att uppnå högre kvalitet
- Öka genomströmningen i gymnasieskolan för att fler ungdomar ska fullfölja utbildningen inom tre år
- Förädlingsvärden definieras för att kunna användas i utvärdering

ANTAL ELEVER ÖKAR

En framskrivning av befolkningsutvecklingen baserad på underlag från SCB visar att antalet 16-åringar i Stockholms län förväntas öka med knappt 30 procent fram till 2020 och med knappt 40 procent fram till 2030.

16-ÅRINGAR 2000-2030

NYANLÄNDA

Antalet nyanlända till regionen ökade kraftigt under 2015, i synnerhet andra halvåret. Den stora ökningen får påtagliga konsekvenser för kommunernas verksamhet, inte minst utbildning, där hela utbildningskedjan påverkas, från förskola till vuxenutbildning. 1 januari 2016 var det ca 22 000 asylboende i Migrationsverkets mottagningssystem i regionen vilket är en fördubbling jämfört med 1 januari 2015. Av de 22 000 asylboende var 17 procent i åldern 7-15 år, 13 procent var 16-17 år och 3 procent var 18-19 år. Av de 22 000 asylboende var 5 000 ensamkommande barn och av dessa var 95 procent i åldern 13-17 år. Eftersom det är långa handläggningstider för asylärenden så var det ett fåtal av de som sökte asyl under 2015 som fick beslut och blev kommunmottagna under 2015. År 2015 var bifallsandelen av totala antalet avgjorda asylärenden i landet 55 procent och bifallsandelen för de ensamkommande barnen var 66 procent.

Asylsökande barn och ungdomars rätt till utbildning inom gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan gäller om studierna påbörjas innan eleven fyllt 18 år. Om den asylsökande har fyllt 18 år har han eller hon rätt att avsluta sin utbildning. Barn och ungdomar ska enligt skolförfattningarna tas emot i verksamheten så snart det är lämpligt med hänsyn till deras personliga förhållanden och där strävan är att erbjuda skolgång inom ca en månad. Språkintröduktion står öppen för ungdomar som nyligen har anlänt till Sverige och som inte har de godkända betyg som krävs för behörighet till ett yrkesprogram. Antalet elever i språkintröduktion har ökat från ca 1 500 elever i början av läsåret 2014/2015 till ca 2 400 elever i början av läsåret 2015/2016. Under läsåret sker det en successiv påfyllnad av elever och för läsåret 2014/2015 var det en ökning med ca 40 procent vid läsårets slut jämfört med läsårets början.

11 procent av de nyinvandrade vid gymnasiestart höstterminen 2012 i regionen klarade gymnasieexamen inom tre år. Motsvarande värde för hela gymnasieskolan i regionen var 61 procent. Med nyinvandrad avses här elever som har kommit till Sverige tidigast 4 år före sin start i gymnasieskolan och som inte bott i Sverige eller gått i svensk skola före invandringen. Att nyanlända klarar sin utbildning är en viktig faktor för ungdomarnas inkludering i samhället.

UTBUD OCH DIMENSIONERING 2020 OCH 2025?

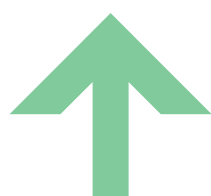
För att närma oss frågan om hur befolkningsökningen bland 16-19 åringar kommer att påverka gymnasieskolan framöver gjorde vi i förra årets rapport ett första antagande som utgångspunkt för en dialog om utbud och dimensionering av gymnasieutbildning i regionen. Vi har i årets rapport uppdaterat siffrorna samt kompletterat med beräkningar fram till år 2025.

Syftet med antagandet är att väcka frågor kring utbudets innehåll samt dimensionering av utbildningsplatser ur såväl ett regionalt, delregional som ett lokalt perspektiv. Vi gör inga anspråk på att det ska vara heltäckande utan hoppas snarare att det ska kunna utgöra ett underlag för huvudmännen i deras planering.

Vi har i vår beräkning utgått ifrån antagandet att om eleverna söker på samma sätt som de gjorde 2015 hur många fler elever skulle det då finnas på varje program relaterat till befolkningsökningen. Ökat antal elever 2020 och 2025 relaterar båda tillbaka till 2015. Det vill säga om vi tittar på Samhällsvetenskapliga programmet så ger framskrivningen en ökning med 2 450 elever 2020 och fram till 2025 beräknas ytterligare 2 540 elever tillkomma.

Resultatet av beräkningen visar att antalet elever skulle öka med ca 21 600 elever fram till 2025. Av dessa skulle ökningen vid de högskoleförberedande programmen bli cirka 16 960 elever och ökningen på yrkesprogrammen skulle bli cirka 4 680 elever. Den största volymökningen sker inom de högskoleförberedande programmen.

UTBUD OCH DIMENSIONERING 2020 OCH 2025?

2015: OBESATTA PLATSER **2 012**
2020: ÖKAT ANTAL ELEVER **7 800**
2025: ÖKAT ANTAL ELEVER **17 000**

PROGRAM	2015 OBESATTA PLATSER	2020 ÖKAT ANTAL ELEVER	2025 ÖKAT ANTAL ELEVER
→ SAMHÄLLSVETENSKAP	564	2 450	4 990
→ NATURVETENSKAP	379	2 030	4 140
↑ EKONOMI	100	1 790	3 640
↗ TEKNIK	269	910	1 860
↓ ESTETISKA	516	920	1 870
↓ HUMANISTISKA	25	120	210

2015: OBESATTA PLATSER **2 260**
2020: ÖKAT ANTAL ELEVER **2 250**
2025: ÖKAT ANTAL ELEVER **4 680**

PROGRAM	2015 OBESATTA PLATSER	2020 ÖKAT ANTAL ELEVER	2025 ÖKAT ANTAL ELEVER
→ EL OCH ENERGI	245	470	950
↓ BYGG OCH ANLÄGGNING	375	210	430
↗ FORDON OCH TRANSPORT	170	210	420
↓ HANDEL OCH ADMINISTRATION	202	190	390
↓ HANTVERK	306	210	440
↗ BARN OCH FRITID	150	200	400
↑ NATURBRUK	177	220	440
→ RESTAURANG OCH LIVSMEDEL	141	160	330
↑ VÅRD OCH OMSORG	194	170	350
→ VVS OCH FASTIGHET	120	110	220
↓ HOTELL OCH TURISM	152	100	210
↑ INDUSTRITEKNISK	45	50	100

Relaterar vi dessa siffror till antalet obesatta platser (anmälda till gymnasieantagningen) så ser det ut som att ökningen inom yrkesprogrammen i princip skulle kunna rymmas inom befintligt utbud fram till 2020. Däremot inte fram till 2025. Elevökningen inom de högskoleförberedande programmen rymms däremot inte fram till 2020.

Pilarna visar hur söktrycket sett ut under perioden 2011-2015. Trots att antalet elever minskat under perioden så är antalet elever på högskoleförberedande program lika stort 2015 som 2011, hela minskningen har skett på yrkesprogrammen.

För att göra relevanta bedömningar kring framtida utbud och dimensionering krävs fördjupade analyser kring respektive program. Här bör hänsyn tas till programmens storlek, geografi, sökmönster, söktryck och arbetsmarknadens efterfrågan för att landa rätt.

Beräkningen bygger på antal personer i respektive årskull som blir 16-19 år 2020 respektive 2025 där hänsyn tas till flyttnetton för respektive årskull (3-årsgenomsnitt). Andelen 16-19 åringar som går i gymnasieskolan hösten 2015 och fördelningen av elever mellan olika program hösten 2015 gäller för framskrivningen till 2020 och 2025. De stora ökningarna beror främst på att årskullarna som blir 16-19 år 2020 och 2025 är betydligt större än 16-19-åringar 2015. Ökningarna beror även på positiva flyttnetton för de aktuella årskullarna.

Om vi till exempel jämför antal 6-9 åringar (som är 16-19 år 2025) och antal 16-19 åringar 2015 så är det 22 400 fler 6-9 åringar (113 600) än 16-19 åringar (91 200) i Storstockholm.

NATIONELLA PROGRAMMEN

Nedan följer en fördjupning över nuläget i Storstockholm med en framtidsreflektion för respektive nationellt program.

För de högskoleförberedande programmen beskrivs totalt antal elever på programmet, antalet antagna HT 2015 samt hur förändringen i sökmönster sett ut under den senaste femårsperioden. När det gäller utbudet så beskrivs över/underskott på platser vid terminsstart HT 2015, antal skolor samt en beräkning av behovet av platser 2020 och 2015 baserat på en framskrivning av befolkningsökningen.

För Yrkesprogrammen beskrivs på samma sätt totalt antal elever på programmet, antalet antagna HT 2015 samt hur förändringen i sökmönster sett ut under den senaste femårsperioden. När det gäller utbudet så beskrivs över/underskott på platser vid terminsstart HT 2015, antal skolor samt en beräkning av behovet av platser 2020 och 2015 baserat på en framskrivning av befolkningsökningen. Slutligen finns en beskrivning av arbetsmarknadens förutsättningar kopplat till respektive yrkesprogram. Detta är ingen heltäckande bild utan här lyfts exempel på olika yrken fram baserat på om det råder goda förutsättningar att få arbete eller inte.

Rutorna har olika färg baserat på utveckling och förutsättningar enligt följande modell:

Elever – Grön betyder att antalet elever har ökat med mer än 20 procent under den senaste femårsperioden. Gul att intresset för programmet varit oförändrat och Rött att antalet elever på programmet minskat med mer än 20 procent under samma period.

Utbud – Grön betyder att det finns tillräckligt med platser idag i relation till framtida behov. Gul att antalet platser ser ut att räcka i relation till framtida behov och Rött att antalet platser på programmet är för få i relation till framtida behov.

Arbetsmarknad – Grön betyder att det finns goda förutsättningar att få arbete inom området på kort och lång sikt. Gul att det finns medelgoda förutsättningar och Rött att det är dåliga förutsättningar att få arbete inom området.

HÖGSKOLEFÖRBEREDANDE PROGRAM

EKONOMISKA

Programmet har drygt 10 000 elever. Av dessa går drygt 60 procent inriktningen ekonomi och drygt 25 procent inriktningen juridik. Ekonomiska programmet är det program som ökat mest under den senaste femårsperioden.

71 skolor har elever som går på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+100) än antalet elever som startade hösten 2015. Antalet sökande har ökat med cirka 25 procent under den senaste femårsperioden.

ELEVER

3 623 ELEVER
TERMINSSTART 2015

2011-2015
+26%

10 000 ELEVER
TOTALT ANTAL ELEVER

GYMNASIEUTBUD

+100 PLATSER
TERMINSSTART 2015

ANTAL SKOLOR
71

BEHOV
2020 **+1 790**
2025 **+3 640**

KOMMENTAR

Kommer trenden med ökat antal elever för varje år att fortsätta? Hur ska vi i så fall möta behovet?

NATURVETENSKAPLIGA

Programmet är det näst största programmet med cirka 11 600 elever. Knappt 75 procent av eleverna går naturvetenskaplig inriktning. 13 procent går inriktningen naturvetenskap och samhälle. I regionen erbjuds flertalet varianter och spetsutbildningar.

83 skolor har elever som går på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+379) än antalet elever som startade hösten 2015. Antalet sökande har legat på ungefär samma nivå under den senaste femårsperioden.

ELEVER

4 097 ELEVER
TERMINSSTART 2015

2011-2015
-3%

11 600 ELEVER
TOTALT ANTAL ELEVER

GYMNASIEUTBUD

+380 PLATSER
TERMINSSTART 2015

ANTAL SKOLOR
83

BEHOV
2020 **+2 030**
2025 **+4 140**

KOMMENTAR

Ökat behov av platser på programmet redan fram till 2020.

ESTETISKA

Programmet har cirka 5 300 elever varav drygt 60 procent av eleverna går antingen inriktningen estetik och media eller inriktningen musik. Drygt 30 procent på vardera av de två inriktningarna. Knappt 20 procent går bild och formgivning, 10 procent går inriktning teater och 5 procent går inriktning dans. I regionen erbjuds också nycirkusinriktning.

50 skolor har elever som går på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+516) än antalet elever som startade hösten 2015.

Antalet sökande har minskat med drygt 30 procent under den senaste femårsperioden.

ELEVER

1 665 ELEVER
TERMINSSTART 2015

2011-2015
-32%

5 300 ELEVER
TOTALT ANTAL ELEVER

GYMNASIEUTBUD

+520 PLATSER
TERMINSSTART 2015

ANTAL SKOLOR
50

BEHOV
2020 **+920**
2025 **+1 870**

KOMMENTAR

Intresset för programmet har minskat under perioden. Kommer denna trend att fortsätta och hur påverkar det behovet av platser framöver?

HUMANISTISKA

Programmet tillhör ett av de minsta nationella programmen med 600 elever. 80 procent av eleverna går språkinriktningen och 20 procent går inriktning kultur.

9 skolor har elever som går på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+25) än antalet elever som startade hösten 2015.

Antalet sökande har minskat med drygt 20 procent under den senaste femårsperioden.

ELEVER

214 ELEVER
TERMINSSTART 2015

2011-2015
-22%

600 ELEVER
TOTALT ANTAL ELEVER

GYMNASIEUTBUD

+100 PLATSER
TERMINSSTART 2015

ANTAL SKOLOR
9

BEHOV
2020 **+120**
2025 **+210**

KOMMENTAR

Om trenden med minskat intresse fortsätter, kan det komma att påverka utbudet i regionen? Vilka konsekvenser får det för tillgängligheten för alla elever i regionen som är intresserade för programmet?

SAMHÄLLSVETENSKAPLIGA

Samhällsvetenskapliga programmet är det största programmet med cirka 14 000 elever. Knappt hälften av dessa går samhällsvetenskaplig inriktning. Knappt 40 procent går inriktning beteendevetenskap och drygt 10 procent av eleverna går inriktning medier, information och kommunikation. Precis som på naturvetenskapliga programmet så erbjuds det i regionen flera varianter och spetsutbildningar.

98 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+564) än antalet elever som startade hösten 2015.

Antalet sökande har legat på ungefär samma nivå under den senaste femårsperioden.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD
4 712 ELEVER TERMINSSTART 2015	+560 PLATSER TERMINSSTART 2015
2011-2015 -8%	ANTAL SKOLOR 98
14 000 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	BEHOV 2020 +2 450 2025 +4 990

KOMMENTAR

Ökat behov av platser redan fram till 2020.

TEKNISKA

Tekniska programmet har cirka 5 200 elever. Drygt hälften av eleverna går inriktningen Information och medieteknik. Knappt 20 procent går Design och produktutveckling och 15 procent går inriktningen Teknikvetenskap.

49 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+ 269) än antalet elever som startade hösten 2015.

Antalet sökande har ökat med cirka 15 procent under den senaste femårsperioden.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD
1 954 ELEVER TERMINSSTART 2015	+269 PLATSER TERMINSSTART 2015
2011-2015 +14%	ANTAL SKOLOR 49
5 200 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	BEHOV 2020 +910 2025 +1 860

KOMMENTAR

Ökat behov av platser framöver.

YRKESPROGRAMMEN

Gymnasiereformen 2011 hade flera syften där ett var att de nya yrkesprogrammen i högre grad än de tidigare yrkesförberedande programmen ska förbereda eleverna för arbetsmarknaden.

Yrkesprogrammen har generellt färre elever än de högskoleförberedande programmen och flertalet inriktningar per program. Flera program/inriktningar kräver större investeringar för att starta och driva. Det gör att de många gånger upplevs svårare att dimensionera. Det låga antalet elever på vissa inriktningar gör också att det erbjuds på få ställen i regionen, något som gör att det inte är tillgängligt för alla regionens elever ur resesynpunkt.

För att kunna erbjuda eleverna ett brett utbud och skapa bra förutsättningar för utbildningsanordnare krävs en fördjupad dialog mellan huvudmännen. Här bör hänsyn också tas till arbetsmarknadens behov och efterfrågan inom respektive yrke som knyter an till yrkesprogrammen.

BARN- OCH FRITIDSPROGRAMMET

Programmet har cirka 1 100 elever varav ungefär hälften går inriktningen fritid och hälsa och 40 procent går inriktningen pedagogiskt arbete. Drygt 30 elever går inriktning socialt arbete.

22 skolor har elever som går på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+ 150) än antalet elever som startade hösten 2015.

Antalet sökande har legat på ungefär samma nivå under den senaste femårsperioden.

Arbetsmarknaden för utbildade inom barn- och fritidsprogrammet är blandad på kort och lång sikt. För t.ex. fritidsledare är det tuff konkurrens om jobben medan utsikterna är goda för fritidspedagoger.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
414 ELEVER TERMSSTART 2015 2011-2015 -5% 1 100 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+150 PLATSER TERMSSTART 2015 ANTAL SKOLOR 22 BEHOV 2020 +200 2025 +400	BEROR PÅ YRKE

KOMMENTAR

Arbetsmarknad god men det finns krav på högre utbildning för att bli anställningsbar, till exempel förskolelärare.

NATURBRUKSPROGRAMMET

Programmet har drygt 1 000 elever. Majoriteten, 70 procent, går inriktning djur. Övriga inriktningar, lantbruk, skog och trädgård har mellan 15 – 55 elever. Drygt 200 elever går på särskild variant marinbiologi.

12 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+ 177) än antalet elever som startade hösten 2015.

Antalet sökande har ökat med knappt 15 procent under den senaste femårsperioden.

Arbetsmarknaden för utbildade inom naturbruksprogrammet ser blandat ut på kort och lång sikt beroende på yrkesinriktning. Bland trädgårdsarbetare är det tuff konkurrens, bland djurskötare är det i balans medan utsikterna är goda avseende arbete inom natur och skog.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
416 ELEVER TERMSSTART 2015 2011-2015 +13% 1 000 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+177 PLATSER TERMSSTART 2015 ANTAL SKOLOR 12 BEHOV 2020 +220 2025 +440	BEROR PÅ YRKE

KOMMENTAR

Kommer trenden med ökat antal elever fortsätta och hur matchar det i så fall med arbetsmarknadens behov?

EL- OCH ENERGIPROGRAMMET

Programmet är det största yrkesprogrammet med cirka 2 700 elever. Hälften av dessa går elteknik och drygt 30 procent får dator och kommunikationsteknik. Mycket få elever går inriktningen automation (ca 20 elever i hela regionen).

43 skolor har elever på programmet Antalet anmälda platser var fler (+ 245) än antalet elever som startade hösten 2015.

Antalet sökande har legat på ungefär samma nivå under den senaste femårsperioden.

Arbetsmarknaden för utbildade inom el- och energiprogrammet bedöms vara goda inom ett flertal yrken både på kort och lång sikt, t.ex. distributionselektriker, elmontör, installationselektriker och larmtekniker.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
962 ELEVER TERMINSSTART 2015 2011-2015 -8% 2 700 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+245 PLATSER TERMINSSTART 2015 ANTAL SKOLOR 43 BEHOV 2020 +470 2025 +950	GODA UTSIKTER

KOMMENTAR

Största yrkesprogram där antalet elever ökat något under perioden. Utifrån det ökade intresset och arbetsmarknadens behov behöver antalet platser utökas till 2020.

BYGG- OCH ANLÄGGNINGSPROGRAMMET

Programmet har idag cirka 1 200 elever. Knappt hälften av eleverna går inriktningen husbyggnad och knappt 20 procent går inriktningen måleri. Mycket få elever går inriktningarna mark och anläggning och plåtslageri (ca 30 och 15 elever i hela regionen).

30 skolor har elever som går på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+ 375) än antalet elever som startade hösten 2015.

Antalet sökande har minskat med drygt 50 procent under den senaste femårsperioden.

Arbetsmarknaden för utbildade inom bygg- och anläggningsprogrammet bedöms vara mycket god inom ett flertal yrken både på kort och lång sikt, t.ex. plåtslagare, snickare på kort sikt, anläggningsarbetare, murare och golvläggare. Yrken där prognosen är i balans på kort och lång sikt är t.ex. grovarbetare och snickare på längre sikt.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
361 ELEVER TERMSSTART 2015 2011-2015 -50% 1 200 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+375 PLATSER TERMSSTART 2015 ANTAL SKOLOR 30 BEHOV 2020 +210 2025 +430	GODA UTSIKTER

KOMMENTAR

Antalet elever har halverats under senaste fem åren. Hur kan vi förändra trenden? Två inriktningar har mycket få elever, plåt och mark och anläggning, där det finns gott om arbetstillfällen. Plåtinriktningen erbjuds dock endast på tre ställen i regionen vilket begränsar elevers möjligheter att söka.

FORDON- OCH TRANSPORTPROGRAMMET

Programmet har cirka 1 200 elever. Drygt 35 procent av eleverna går inriktning personbil och knappt 30 procent av eleverna går inriktning transport. Få elever går inriktningarna godshantering, karosseri och lackering samt lastbil och mobila maskiner.

23 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+ 170) än antalet elever som startade hösten 2015.

Antalet sökande har legat på ungefär samma nivå under den senaste femårsperioden.

Arbetsmarknaden för utbildade inom fordon- och transportprogrammet bedöms vara goda inom ett flertal yrken både på kort och lång sikt, t.ex. fordonsmekaniker, lackerare och lastbilsmekaniker. Yrken där prognosen är i balans på kort och lång sikt är t.ex. fordonsmontör och lastbilsförare.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
380 ELEVER TERMSSTART 2015 2011-2015 -2% 1 200 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+170 PLATSER TERMSSTART 2015 ANTAL SKOLOR 23 BEHOV 2020 +210 2025 +420	BEROR PÅ YRKE

KOMMENTAR

Ökat intresse för programmet. Kommer denna trend att fortsätta och hur påverkar det isåfall utbudsplaneringen?

HANDEL- OCH ADMINISTRATIONSPROGRAMMET

Programmet har cirka 1 100 elever och merparten av dessa går inriktningen handel och service. Mycket få elever går inriktning administrativ service

26 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+ 202) än antalet elever som startade hösten 2015.

Antalet sökande har minskat med drygt 30 procent under den senaste femårsperioden.

Arbetsmarknaden för utbildade inom handel- och administrationsprogrammet är blandad på kort och lång sikt. För t.ex. försäljare inom fackhandel och dagligvaror är det hård konkurrens medan prognosen är i balans på kort och lång sikt för t.ex. löne- och personalassistenter samt controllers.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
300 ELEVER TERMSSTART 2015 2011-2015 -33% 1 100 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+202 PLATSER TERMSSTART 2015 ANTAL SKOLOR 26 BEHOV 2020 +190 2025 +390	BEROR PÅ YRKE

KOMMENTAR

Minskat intresse för programmet. Kommer denna trend fortsätta? Inriktningen administrativ service har mycket få elever och diskussion förs om inriktningen är adekvat. Dessa elever konkurrerar om jobbet med elever från högskoleförberedande program som inte läser vidare.

HANTVERKSPROGRAMMET

Programmet har cirka 1 200 elever. Två inriktningar dominerar där 75 procent av eleverna går. Hälften av dessa går frisör inriktningen och hälften går inriktningen hår och makeupstylist. Knappt 15 procent går inriktning textildesign. Inriktningarna florist, finsnickeri, guldsmed, hudvård och låssmed har mycket få elever.

26 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+ 306) än antalet elever som startade hösten 2015.

Antalet sökande har minskat med drygt 30 procent under den senaste femårsperioden.

Arbetsmarknaden för utbildade inom hantverksprogrammet bedöms vara goda inom vissa yrken både på kort och lång sikt, t.ex. frisör och textil design medan några yrken har tuffare konkurrens, t.ex. florist.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
411 ELEVER TERMSSTART 2015 2011-2015 -32% 1 200 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+306 PLATSER TERMSSTART 2015 ANTAL SKOLOR 26 BEHOV 2020 +210 2025 +440	BEROR PÅ YRKE

KOMMENTAR

Minskat intresse för programmet under perioden. Kommer denna trend fortsätta? Stora variationer beroende på inriktning och arbetsmarknadens behov.

RESTAURANG- OCH LIVSMEDELSPROGRAMMET

Programmet har drygt 900 elever. Drygt 70 procent går inriktning kök och servering och drygt 20 procent går inriktning bageri och konditori.

17 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+ 141) än antalet elever som startade hösten 2015.

Antalet sökande har legat på ungefär samma nivå under den senaste femårsperioden.

Arbetsmarknaden för utbildade inom restaurang- och livsmedelsprogrammet bedöms vara mycket goda inom ett flertal yrken både på kort och lång sikt, t.ex. bagare, konditor och kock. Yrken där det är tuffare konkurrens är t.ex. köksbiträde och restaurangbiträde.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
322 ELEVER TERMINSSTART 2015 2011-2015 -16% 900 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+141 PLATSER TERMINSSTART 2015 ANTAL SKOLOR 17 BEHOV 2020 +160 2025 +330	BEROENDE PÅ YRKE

KOMMENTAR

Oförändrat intresse under perioden men en god arbetsmarknad för flera yrken. Kan vi komma att se ett ökat intresse framöver?

VÅRD- OCH OMSORGSPROGRAMMET

Programmet har cirka 1 000 elever. Programmet har ingen inriktning.

23 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+ 194) än antalet elever som startade hösten 2015.

Antalet sökande har ökat med knappt 5 procent under den senaste femårsperioden vilket är en stor ökning då andelen elever på yrkesprogrammen minskat med knappt 20 procent under samma period.

Arbetsmarknaden för utbildade inom vård- och omsorgsprogrammet bedöms vara mycket god på kort och lång sikt, t.ex. skötare och undersköterskor.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
313 ELEVER TERMINSSTART 2015 2011-2015 -3% 1000 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+194 PLATSER TERMINSSTART 2015 ANTAL SKOLOR 23 BEHOV 2020 +170 2025 +350	GODA UTSIKTER

KOMMENTAR

Mycket god arbetsmarknad för elever som går programmet. Antalet sökande har ökat under perioden men skulle behöva vara större i relation till arbetsmarknadens behov. Största program på vuxenutbildningen.

VVS- OCH FASTIGHETSPROGRAMMET

Programmet har cirka 600 elever. 60 procent av eleverna går VVS-inriktning. Inriktningarna fastighet, ventilation och kyl och värmepumpsteknik har mycket få elever. Osäkra siffror då alla skolor inte registrerar sina elever på inriktning i UEDB.

16 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+ 120) än antalet elever som startade hösten 2015.

Antalet sökande har legat på ungefär samma nivå under den senaste femårsperioden.

Arbetsmarknaden för utbildade inom VVS- och fastighetsprogrammet bedöms vara mycket god både på kort och lång sikt, t.ex. VVS-montörer och fastighetstekniker.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
207 ELEVER TERMSSTART 2015 2011-2015 -12% 600 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+120 PLATSER TERMSSTART 2015 ANTAL SKOLOR 16 BEHOV 2020 +110 2025 +220	GODA UTSIKTER

KOMMENTAR

Tillgängligheten till vissa inriktningar är begränsat och behöver ses över utifrån arbetsmarknadens behov.

HOTELL- OCH TURISMPROGRAMMET

Programmet har cirka 570 elever. Knappt hälften av dessa går inriktning turism och resor. 30 procent går inriktning hotell och konferens.

17 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+ 152) än antalet elever som startade hösten 2015.

Antalet sökande har minskat med knappt 30 procent under den senaste femårsperioden.

Arbetsmarknaden för utbildade inom hotell- och turismprogrammet bedöms vara i balans inom ett flertal yrken på både kort och lång sikt, t.ex. receptionist.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
189 ELEVER TERMINSSTART 2015 2011-2015 -29% 570 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+152 PLATSER TERMINSSTART 2015 ANTAL SKOLOR 17 BEHOV 2020 +100 2025 +210	BEROR PÅ YRKE

KOMMENTAR

Minskat intresse under perioden. Kommer denna trend att fortsätta? Dessa elever konkurrerar med elever från högskoleförberedande program som inte läser vidare.

INDUSTRITEKNISKA PROGRAMMET

Minsta programmet med cirka 260 elever. Finns två inriktningar på programmet, driftsäkerhet och underhåll samt svetsteknik. Fördelningen mellan inriktningarna är osäker då en skola inte registrerar eleverna på inriktning i UEDB.

5 skolor har elever på programmet. Antalet anmälda platser var fler (+ 45) än antalet elever som startade hösten 2015.

Antalet sökande har ökat med drygt 30 procent under den senaste femårsperioden.

Arbetsmarknaden för utbildade inom industridekniska programmet bedöms vara i balans inom ett flertal yrken på både kort och lång sikt, t.ex. maskinoperatörer med olika inriktning. Yrken där prognosen är god på kort och lång sikt är t.ex. processoperatörer med olika inriktning och svetsare.

ELEVER	GYMNASIEUTBUD	ARBETSMARKNAD
73 ELEVER TERMINSSTART 2015 2011-2015 -33% 260 ELEVER TOTALT ANTAL ELEVER	+45 PLATSER TERMINSSTART 2015 ANTAL SKOLOR 5 BEHOV 2020 +50 2025 +100	GODA UTSIKTER

KOMMENTAR

Minsta programmet. Tillgängligheten behöver ses över i relation till arbetsmarknadens behov. Programmet på väg att bli en del av Teknikprogrammet?

Reflektionsfrågor

Vi har under lång tid haft som mål att så många elever som möjligt ska få sitt förstahandsval tillgodosett. Men vad innebär ett förstahandsval? För vissa elever är det program för andra år det skola? Utöver det så byter många elever program redan under det första året. Hur ser möjligheterna ut att tillgodose förstahandsval framöver med ökade elevkullar?

Hur kommer elevernas sökmönster att se ut kommande femårsperiod? Tror vi att de trender vi sett den senaste femårsperioden kommer att fortsätta och vilka möjligheter har vi att anpassa utbudet i relation till detta? Finns det omvärldsfaktorer som kan påverka utvecklingen?

Totalt sett finns det idag tomma platser på alla nationella program. Det är däremot en stor spridning i antalet förstahandssökande per skola och antalet elever som går på ett program på respektive skola. Framskrivningarna visar att antalet elever i gymnasieskolan kommer att öka med motsvarande en årskull fram till 2025. Detta ställer krav på regional samordning för att möta detta behov. Hur ska denna samordning och planering gå till?

Idag finns en överkapacitet i systemet som möjliggör att eleverna kan byta program och inriktning, ett byte som för många elever innebär ett extra år på gymnasiet. Ska vi framöver tillgodose elevers möjligheter att kunna byta i samma utsträckning som idag? Och är det möjligt med hänsyn till kommande volymökningar i gymnasiet?

Antal elever som går ett yrkesprogram är fortfarande lågt. Vad kan vi göra för att synliggöra och stärka attraktiviteten? Idag har vi exempel både på inriktningar där vi har få elever i relation till arbetsmarknadens behov och även för många elever i relation till arbetsmarknadens behov. Ska vi ta hänsyn till detta när vi planerar utbudet? Är det några inriktningar vi behöver säkerställa trots få elever? Eller är det viktigare att eleverna går en inriktning de är intresserade av och sannolikt ökar deras möjligheter att ta sin gymnasieexamen?

Tre av tio elever har inte tagit examen efter tre år på gymnasiet. Storstockholm har lägre siffror än riksgenomsnittet. Vad innebär det och hur kan vi öka antalet elever som tar sin gymnasieexamen?

Det finns inomregionala skillnader bland annat avseende andelen behöriga och andelen som går vidare till högre studier inom tre år efter gymnasiet. Det finns också stora skillnader mellan skolorna avseende andelen elever med låga meritvärden respektive höga meritvärden. Vilka möjligheter finns att utjämna skillnader inom regionen avseende skola, kommun, kön, föräldrars utbildningsnivå och hur stödjer vi nyanlända elevers skolgång?

Bilaga

Uppgifterna i denna rapport är hämtad från flera olika källor, se nedan.

1. SÖKER IN

Uppgifter avseende sökande till gymnasieantagningen är hämtade från Antagningsdatabasen, Gymnasieantagningen Stockholms län

2. UNDER SKOLTIDEN

Uppgifter avseende sökande till gymnasieantagningen är hämtade från Antagningsdatabasen, Gymnasieantagningen Stockholms län

Uppgifter vad som händer under gymnasietiden är hämtade från Ungdoms och elevdatabasen, Gymnasieantagningen Stockholms län

3. GÅR UT

Uppgifter avseende andel som tagit gymnasieexamen är hämtad från jämförelsedatabasen, grundskola och gymnasieskola, Skolverket

Uppgifter avseende elever som går introduktionsprogram är hämtade från Ungdoms och elevdatabasen, Gymnasieantagningen Stockholms län

Uppgifter avseende andel som går vidare efter gymnasiet är hämtade från befolkningens utbildning, Statistiska Centralbyrån

4. BEHOVET I FRAMTIDEN

Uppgifter avseende befolkningsutvecklingen är hämtade från Befolkningsstatistik, Statistiska Centralbyrån

Uppgifter avseende antalet elever per program och inriktning är hämtade från Ungdoms och elevdatabasen, Gymnasieantagningen Stockholms län

Uppgifter avseende antalet anmälda platser är hämtade från Antagningsdatabasen, Gymnasieantagningen Stockholms län

Uppgifter avseende arbetsmarknadens behov är hämtade från:

- Yrkeskompassen, Arbetsförmedlingen
- Jobbmöjligheter i Stockholms län 2016, Arbetsförmedlingen
- Arbetskraftsbarometern 2015 – Vilka utbildningar ger jobb? Statistiska Centralbyrån
- Stockholm 2020 – En utbildnings- och arbetsmarknadsprognos, Länsstyrelsen i Stockholms Län
- Trender och prognoser 2014 - befolkningen, utbildningen och arbetsmarknaden med sikte på år 2035

KSL.SE

08 615 94 00 BOX 38145 100 64 STOCKHOLM
SÖDERMALMSALLÉN 36

Vi växer ihop **STORSTHLM**

KSL KOMMUNERNA I STOCKHOLMS LÄN

